

مزدوجین جوان

- قبل از ازدواج

- بعد از ازدواج

فهرست

۱		مقدمه
۳	فصلی در جستجو	فصل اول
۳	- انتخاب همسر	
۳	۱ - خود را بشناسید	
۵	۲ - صفات همسر آینده خود را تعیین کنید	
۷	۳ - اصل و فرع را تمیز دهید	
۱۱	۴ - عقل و عواطف را همراه کنید	
۱۱	۵ - صریح و صادق باشید	
۱۲	۶ - رازدار باشید	
۱۲	۷ - در جزئیات سخت گیر نباشید	
۱۳	۸ - از تجارب صاحب نظران استفاده کنید	
۱۳	۹ - اختلافات خانوادگی را دست کم نگیرید	
۱۴	۱۰ - ازدواج فامیلی	
۱۵	۱۱ - نا امید نشوید	
۱۶	فصلی در پیوند	فصل دوم
۱۶	۱ - دوران نامزدی	
۲۲	۲ - عقد	
۲۲	۳ - عروسی	
۲۸	فصلی در خود	فصل سوم
۲۸	- نیازهای روحی همسرتان را بشناسید	

فصل چهارم فصلی با او

۳۸

۳۸

۱ - خوشبختی در دستهای شماست

۳۹

۲ - وسیع و متحمل باشید

۴۱

۳ - با همسرتان مشورت کنید

۴۲

۴ - برگشتی دیگر

۴۴

۵ - ببخشید و فراموش کنید

۴۶

۶ - مستقل باشید

۴۷

۷ - کار و پول

۵۱

۸ - حقوق الله و تبرعات

۵۲

فصل پنجم فصلی با دیگران

۵۲

۱ - دوستان خود را آگاهانه انتخاب کنید

۵۴

۲ - به اصول امر الهی متمسک باشید

۵۴

۳ - از تکلم بی فایده احتراز کنید

۵۵

۴ - مظلومیت شاهراه محبوبیت است

۵۷

۵ - خودنمایی آفت دوستی است

۵۷

۶ - در محبت تابع دیگران نباشید

۵۸

۷ - کلام شما نشانه شخصیت شماست

۶۰

۸ - گلایه نکنید

۶۱

۹ - ساده و صمیمی باشید

۶۲

۱۰ - خدمت

۶۵

۱۱ - مطالعه کنید

انسان موجودی اجتماعی و خواهان کمال و جویای خوشبختی است. هر کس از سعادت تصویری و برای وصول به آن معبری دارد. مسلماً ازدواج مناسب، کاملترین، سالمترین، مؤثرترین و پایدارترین پیوندی است که بین انسانها برقرار می شود.

از منظر بهائی اساس آفرینش انسان برای دوام و بقای نسل موکول و منوط به ازدواج است. ازدواج بهائی پیوندی است درعوامل ملک و ملکوت. بنا بر این :

" تاهل به موجب شریعت الله لازم است لهذا خیلی

مبارک است. در جوانی نتایج و برکاتش معلوم

نیست ولی بعدها انسان می بیند. عائله ای تشکیل

نموده خیلی متلذذ می شود و محظوظ. " (۱)

(حضرت عبدالبهاء)

انتخاب همسر و تشکیل عائله امری پیچیده و دشوار و درعین حال شیرین و هیجان انگیز است. هر انسانی حق دارد از شاهراه انتخاب همسر و تشکیل عائله عبور کند و برای همه عمر توشه عشق و محبت فراهم آورد. ایام آشنائی، تفکر، تصمیم گیری و درخشش نخستین طلائی جذب و محبت در دل و شور و نشاط و قدرت و هیجان ناشی از آن، ایامی بیاد ماندنی و دلپذیر و درعین حال حساس و تعیین کننده است.

طبیعت اجتماعی انسان و حساسیت انتخاب همسر و تشکیل عائله، او را به تجربیات دیگران نیازمند می سازد. بدین سبب لختی بر بال زمان نشستیم و از آنهمه تجربیات تلخ و شیرین که در سبب

تجربه داشتیم چندی برگرفتیم تا هدیه‌ای باشد برای شما که در
آستانه تشکیل زندگی مشترک قرار دارید و ما را به دوستی خود
پذیرفته‌اید.

فصلی در جستجو

انتخاب همسر

دید قدرت الهی از کشش و جاذبه جاودانه هستی سهمی در وجود انسان نهاده و او را به یافتن قرینی برای طی طریق حیات راغب و مایل نموده است. اینست که انسان از همان آغاز جوانی گهگاه بر بال اندیشه و خیال می نشیند و یار و ندیم ابدی خود را در نظر می آورد. همه صفات و سجایای مطلوب را به او می بخشد و رؤیایی زیبا و دلغریب می سازد. همین اندیشه و خیال شیرین مبنای جستجوهای آینده اوست. بر آن اساس همه را محکم می زند و می کوشد تا این رؤیای دلغریب را به عالم بیداری کشاند و در انتظار روزی است که نیمه گمشده خود را بیابد و تا ابد با او باشد.

هر کس در این جستجو راهی و روشی دارد. بعضی از طریق تحقیق و تفرس در اطرافیان، بعضی در اثر انس و الفت و مهر و محبت حاصل از خویشاوندی و آشنایی های قبلی، بعضی به مسند خانواده و اقوام و دوستان و خلاصه هر کس بطریقی. اگر شما هم در گذر چنین ایامی قرار دارید برایتان چند اندرز به ارمغان داریم:

۱- خود را بشناسید؛ حصول بلوغ عاطفی و جسمانی و تعیین دیدگاههای روحانی یکی از شرایط اصلی و اساسی ازدواج است. و لازمه حصول چنین رشد و تکاملی شناخت خویشتن است زیرا:

" بین بها ثیان مسأله ازدواج این است که مرد و

زن باید جسماً و روحاً متحد باشند... و حیثیات

(۲)

زوجاتی یکدیگر را ترقی دهند." (۲)

خود را بشناسید و ارزیابی صحیحی از قابلیت‌ها و صفات و سجایای روحانی و جسمانی خود بدست‌آورید. باورها و اعتقادات روحانی شما در خصوص ماهیت وجود انسان و هدف از خلقت و معنی و مفهوم زندگی و کمال و تعیین راه‌ها و روشهای نیل به کمال نقشی عمده و تعیین‌کننده در زندگیتان دارد.

از دیدگاه بهائی انسان موجودی دوگانه است. بخشی روحانی و بخشی جسمانی، اما اصل اساسی روح انسان است و جسم وسیله‌ای برای بروز قوای روحانی بحساب می‌آید. حیات جسمانی انسان سراسر مجاهده‌ای است جهت قربیت الهی و اعتلای سجایای روحانی. دستور - العمل چنین رشد و اعتلای روحانی در آثار مبارکه دیانت بهائی به تلویح و تصریح درج است و فرد بهائی دیدگاههای روحانی خود را از آن دریافت می‌دارد و در حیات خود بکار می‌بندد. با چنین نگرشی حیات مادی انسان تبدیل به وسیله‌ای برای نیل به کمال معنوی می‌گردد. قوای جسمانی انسان نیز به همراه ویژگیها و خصوصیات فردی، او را در جهت چنین مجاهده‌ای یاری و مساعدت می‌نماید. به همین منظور بدیهی است که در گذر انتخاب همسر و تشکیل عائله قبل از هر چیز باید اهداف، قابلیت‌ها و ویژگیهای روحانی و جسمانی خود را بشناسید. حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند:

"باید دختری (پسری) را انتخاب کنی که شایسته

وقابل هدفهای معنوی و روحانی تو باشد." (۳)

کوشش کنید تا به نقاط ضعف و قوت خود واقف شوید. واقع بین باشید و خود را از دید دیگران هم ببینید و در قضاوت‌هایی که در باره خودتان دارید تجدیدنظر کنید.

۲ - صفات همسر آینده خود را تعیین کنید: از روءیا های بلنسد دست نیافتنی به دنیای واقعیت ها بیایید و صفات و سجایای اصلی و اساسی همسران را به کمک آثار الهیه و منطبق با شناختی که از قابلیت ها و علائق روحانی و جسمانی خود دارید تعیین کنید.

بخاطر داشته باشید در عالم هیچکس یافت نخواهد شد که درست مثل شما فکر کند و از دریچه چشم شما به زندگی بنگرد. حقیقت آنست که آدمیان به فرموده حضرت عبدالبهاء اخلاقاً با یکدیگر متفاوتند و این تفاوتها ناشی از عوامل زیر است:

- فطرت: مجموعه خصوصیتی که در فطرت انسانها به ودیعه گذاشته شده. تفاوتهای فطری، تفاوت درجات صفات ممدوحه است زیرا در فطرت شر نیست.

- توارث: مجموعه خصوصیتی که از طریق والدین به فرزندان به ارث می رسد.

- محیط: مجموعه خصوصیتی که در اثر تربیت و از طریق خانواده و جامعه بتدریج حاصل می شود.

زن و مرد در فطرت تفاوتهایی دارند و زمینه های ارشی و تربیتی نیز آنها را از یکدیگر متمایز می سازد اما بر اساس قانون کلی حیات با وجود تفاوت های بسیار در ساختار ارگانیکی، نیازها، استعدادها، خلقیات و غیره زن و مرد مکمل یکدیگرند. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

"عالم انسانی را دو بال است یک بال ذکور و

یک بال اناث. باید هر دو بال قوی باشد تا عالم

انسانی پرواز کند اما تا یک بال قوی و بال

دیگر ضعیف مرغ پرواز نکند... " (۴)

بلی زن و مرد یکدیگر را تکمیل می نمایند تا کانونی گرم و صمیمی برای تشکیل عاقله و دوام و بقای نسل پدید آید و شرایط عبودیت و قریبیت الهی که هدف اصلی حیات است فراهم شود. بهمین جهت در انتخاب همسر تناسب ویژگیها اهمیت بسیاری دارد. حضرت عبدالبهاء می فرماید:

" مرد (زن) قبل از انتخاب زوج (زوجه) باید با متانت و هوشیاری و بطور جدی فکر کند که این دختر (پسر) در تمام مراحل زندگی یار او خواهد بود. ازدواج یک امر موقتی نیست. او روحی است که باید در تمام ایام حیات با او همدم و مأنوس باشد. " (۵)

اگر فردی را برای ازدواج در نظر دارید، در باره اهداف و مقاصد روحانی خود با یکدیگر به مذاکره بنشینید و اعتقادات و خلقیات خود را مقایسه نمایید مثلاً:

— آیا شما فردی بلند پرواز، بلند همت، سخت کوش و پرتوان هستید؟

— آیا پرتحرک، با نشاط و اجتماعی هستید؟

— آیا روحیاتی حساس، ملایم و شاعرانه دارید؟

— آیا منطقی، با اراده و مصمم هستید؟

— آیا امیدها و ایده‌آلهای شما به یکدیگر نزدیک است و اهداف و روشهای مشابهی دارید؟

— آیا محیط تربیتی و فرهنگی مشابهی دارید؟

- آیا واقعیت‌های زندگی یکدیگر را بخوبی می‌پذیرید؟
 - آیا در مراتب عفت و عصمت و وفاداری باورهای عمیق روحانی—
 مشابهی دارید؟

- آیا در اصول اعتقادات اختلاف نظری ندارید؟
 بررسی موارد فوق به جهت تصویر ذهنی که هر یک از ما از خود
 داریم امری دشوار است و همچنین گاهی غلبه احساسات و شوق جوانی
 مانع تحقیق و تفحص آگاهانه ماست اما کوشش کنید که برای عمری
 زندگی تنها بر اساس احساسات و عواطف تصمیم‌گیری ننمایید. حضرت
 عبدالبهاء می‌فرمایند:

"نهایت دقت مجری شود و از اخلاق یکدیگر مطلع
 باشند" (۶)

۳- اصل و فرع را تمیز دهید: جوانان در بعضی موارد در اثر کمی
 تجربه و جوش احساسات و عواطف قادر به تشخیص و تفکیک امور—
 اصلی و اساسی از امور جزئی نیستند. چه بسا امور اساسی و بنیادی
 که در بررسیها مسکوت و ناسنجیده می‌ماند و امور جزئی و بی—
 اهمیت که مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرد. حضرت عبدالبهاء
 می‌فرمایند:

"اکثر نفوس مثل اطفالند با مور جزئیة محزون یا
 مسرور می‌شوند. اما امور عظیمه را اهمیت
 نمی‌دهند." (۷)

لهذا تشخیص و تفکیک امور اصلی و کلی از امور فرعی و جزئی
 حائز اهمیت بسیار است. از جمله اصول اساسی بر اساس معتقدات
 اهل بهاء در انتخاب همسر عبارت است از:

الف : درک قابلیت های روحانی : همانظوری که از پیش ذکر شد ازدواج پیوندی است روحانی و جسمانی . لهذا همانگونه که خصوصیات و ویژگیهای مادی و صحت و سلامت جسمانی مورد توجه و رسیدگی قرار می گیرد ، درک مفاهیم روحانی حیات و ظرفیت رشد و تعالی معنوی ، کمال طلبی ، تمسک قلبی و وجدانی به تعالیم الهی و خلاصه صحت و سلامت روحانی نیز باید مورد تفحص و بررسی باشد . زیرا فلسفه اصلی ازدواج از دیدگاه امر الهی ، دوام و بقای نسلی مؤمن و صالح است که ذکر الهی را در عالم امکان بلند نماید .
 زیرا حضرت بهاء الله می فرمایند :

" تَزَوَّجُوا يَا قَوْمٍ لِيُظَهَّرَ مِنْكُمْ مَنْ يَذْكُرُنِي بَيْنَ عِبَادِي " (۸)

ب : رشد عقلانی و جسمانی : برای تشکیل عاقله و انتخاب همسر مناسب بلوغ عقلانی و جسمانی هر دو ، شرط لازم و ضروری است . بلوغ جسمانی معیارهایی معین و سنی معلوم دارد . * اما بلوغ عقلانی نیز لازم است و این هر دو باید همراه و قرین شوند تا فردی کفایت ازدواج بیابد . در آثار حضرت عبدالبهاء به تصریح و تلویح شرایطی برای تعیین همسر قید گردیده است از جمله :

" او (کسی که انتخاب می کنی) باید عاقل و با هوش باشد . آرزومند کمال باشد ، به جمیع مسائل مربوط به زندگانی تو علاقه مند باشد و در جمیع مراحل حیات یار و شریک تو باشد . رفیقی شفیق باشد دارای قلبی مهربان و سرور انگیز باشد . " (۹)

* بلوغ شرعی پانزده سال تمام و بلوغ اجتماعی هجده سال تمام است .

در همین بیان کوتاه عقل و هوش بعنوان معیار رشد و سلامت انسان و کمال طلبی و علاقه به مسائل زندگی و مشارکت در امور و دوستی و وفا و مهر و محبت و سرور که کل از علائم سلامت روحانی و رشد عاطفی است مورد توجه بوده است و بدین ترتیب ضرورت برقراری تعادل بین قوای جسمانی و عقلانی و عاطفی، اصلی اساسی و مبنای معیاری متین جهت انتخاب همسر و مورد تأیید و تأکید است.

ج : رضایت والدین : هدف غائی دیانت بهائی تحقق وحدت عالم انسانی و محبت و وداد بین اهل عالم است. لهذا محور اصلی تعالیم الهی محبت و یگانگی است و سایر تعالیم بر این مبنای استوار است.

حضرت بهاء الله می فرمایند:

" اعظم از کل بعد از توحید باری عزّ و جلال

مراعات حقوق والدین است. " (۱۰)

خانواده واحد اولیه اجتماع و کانون محبت حقیقی است. لهذا پیوند والدین و فرزندان محکم و ناگسستنی است و رضایت والدین از فرزندان موجب جلب برکت الهی و حصول شرایط مساعد برای زندگی آنان و حفظ مراتب و رعایت شئون ادب و احترام است. حضرت بهاء الله در نوح اشرف زنجانی می فرمایند:

" قل یا قوم عززوا ابویکم و وقروهما و بذلک

ینزل الخیر علیکم من سحاب رحمہ ربکم العلی

العظیم ... " (۱۱)

همین جهت امر عظیم ازدواج موکول و معلق به رضایت قلبی والدین است. رضایت والدین در ازدواج فرزندان حق مسلمی است که حضرت بهاء الله به آنان اعطاء فرموده اند چنانکه می فرمایند:

"إِنَّهُ قَدْ حَدَّثَنِي الْبَيَانِ بِرِضَاءِ الْطَرْفَيْنِ إِنَّا لَمَّا
أَزَدْنَا الْمُحِبَّةَ وَالْوِدَادَ وَاتِّحَادَ الْعِبَادِ عَلَّقْنَا
بِإِذْنِ الْأَبْوَيْنِ . " (۱۲)

توجه داشته باشید مقصود حق رضایت قلبی پدر و مادر است نه آنکه در اثر اصرار و ابرام فرزندان و با جبر و عنف در شرایطی قرار گیرند که اظهار رضایت نمایند.

ممکن است شما صفات و سجایایی را در فردی ملاحظه نموده و در اثر شناختن عمیق او را برای ازدواج در نظر گرفته باشید. اگر والدین با انتخاب شما موافق نیستند در کمال ادب و احترام برای آشنایی بیشتر آنان اقدام نمائید و علت را جویا شوید و در همه حال بخاطر داشته باشید که :

قدرت " اما غر باید رعایت اکابر کنند " (۱۳)

د : تناسب : بدیهی است صفات و سجایای هر یک از طرفین — تنهائی ملاک و مبنای انتخاب نخواهد بود. بلکه تناسب خصوصیات و شرایط دو طرف با یکدیگر امری است که در امور کلی و جزئی باید در نظر گرفته شود. ممکن است از خود بپرسید یک همسر خوب باید چه خصوصیتی داشته باشد. آیا باید واجد صفاتی باشد که در ما نیست و یا باید درست همانند ما باشد. پاسخ روشن است همسر مناسب یک مکمل قوی و تواناست. چون بالی برای یک پرنده. او کسی است که در سفر زندگی به شما می پیوندد و تا آخر حیات شریک و سهیم غم و شادی و همدم و هم نفس ابدی شماست. پس باید به هماهنگی و تناسب صفات و خصوصیات خود با یکدیگر، توجه مخصوص داشته باشید. ه : ازدواج با جنس بعید : ازدواج با اقوام نزدیک زمینه ظهور

بیماری های بسیاری را فراهم می آورد. بهمین جهت حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" در ازدواج حکمت الهیه چنین اقتضاء می نماید که از جنس بعید باشد یعنی بین زوجین هر چه بُعد بیشتر، سلاله قوی تر و خوش سیما تر و صحت و عافیت بهتر گردد... چون امر بهائی قوت گیرد مطمئن باشید که ازدواج با اقربا نیز نادر الوقوع گردد." (۱۴)

۴ - عقل و عواطف را همراه کنید؛ منطق و عواطف خود را توأماً به قضاوت بنشانید و به آسانی اجازه ندهید یکی بر دیگری پیشی گیرد هر چند زندگی عاقله بهائی سراسر عشق و عاطفه است اما، جستجو و تفحص باید به مدد عقل و منطق و احساسات و عواطف به شکلی توأم و هماهنگ صورت گیرد.

۵ - صریح و صادق باشید؛ هرگز در هیچ موردی به غیر حقیقت سخن نگوئید. صداقت و صراحت مستلزم اندکی شهامت است. اما بشدت مراقب باشید خشت اول را کج نگذارید و در همه امور جانب صداقت را نگاه دارید. این امر موجب خواهد شد که عمری با وجدانی آسوده و اندیشه ای فارغ با یکدیگر زندگی کنید. حضرت ولی امرالله می فرمایند:

" قوی ترین حلقه ای که قلوب زن و شوهر را به یکدیگر متحد می نماید صداقت و وفاداری است. هر دو باید صداقت و وفاداری را بمنتهی درجه نسبت به هم مجری دارند." (۱۵)

خود را همانگونه که هستید نشان دهید. مبالغه کردن و خود را بزرگ جلوه دادن و یا پیوسته در باره موفقیتها و افتخارات خود و منسوبین سخن گفتن و معلومات و اطلاعات خود را با شتاب و عجله به رخ دیگران کشیدن بین شما و دیگران شکافی ایجاد می کند و این شکاف عمیق تر خواهد شد، اگر افتخارات و امتیازات دیگران را نادیده بگیرید و یا کوچک و بی ارزش پندارید. چنین رفتاری فضای رابطه شما را مکدر می سازد و حقایق را پوشیده و مکتوم نگاه می دارد. زیرا طرفین بیم آن خواهند داشت که با تخفیف و تحقیر شأن خود روبرو شوند. بعلاوه تردید و سوء تفاهم در اکثر موارد پیامد عدم صداقت، صراحت و صمیمیت است.

۶ - رازدار باشید: در مراحل بررسیهای اولیه بیش از همیشه رازدار باشید و دامنه بررسی خود را گسترده نسازید زیرا ممکن است با دخالتهای خواسته یا ناخواسته دیگران که در اغلب موارد در اثر هیجان و دلسوزی است جوّی از فشار و اجبار برایتان ایجاد شود و حرف شما بر سر زبانها افتد. همین امر قید و بندهای زیادی بوجود می آورد و فرصت تصمیم گیری صحیح را از شما می گیرد.

۷ - در جزئیات سخت گیر نباشید: پس از بررسی و توافق در اصول و کلیات نوبت به امور جزئی تر می رسد. در جزئیات به اندازه امور اصلی و اساسی سخت گیر نباشید و در جهت ایجاد تفاهم گام بردارید. بسیاری از اختلاف نظرها که ناشی از عادات و سلاشق و شرایط زندگی خصوصی افراد است، قابل چشم پوشی است. در صورت نیاز با ممانعت و بزرگواری از آنها بگذرید.

امور مالی، میزان تحصیلات، مقام و موقعیت اجتماعی خود

یا خانواده و کسان از جمله عواملی است که در نظر اول بسیار جلوه دارد گرچه درصد انکار نقش چنین عواملی نیستیم، اما آنها را جزئی و فرعی می دانیم. حضرت ولی امرالله می فرمایند:

" بدون تردید عوامل اقتصادی اغلب در راه ازدواج جوانان مشکلاتی ایجاد می کند ولی در بیشتر موارد بهانه‌های بیش نیست. بنا بر این نباید زیاد به آن اهمیت داد." (۱۶)

ازدواج حضرت عبدالبهاء و حضرت ولی امرالله خود گویای چنین نگرشی به امور مادی است. البته یادآوری این نکته ضروری است که تأسیس و اداره یک زندگی مستقل نیازمند منابع مالی مناسب است. لهذا باید قبل از مبادرت به ازدواج نوع کار و میزان درآمد خود را تا حد زیادی تثبیت نموده باشید. انسان در جوانی مانند دانه‌ای است که قوه رویش و انبات دارد و اگر شرایط مناسب بوجود آید به درخت با روری تبدیل خواهد شد. پس قابلیت‌های انسان مهم است و بر اساس همین تواناها و قابلیت‌ها می توانید برای آینده خود برنامه‌ریزی نمایید.

۸ - از تجارب صاحب نظران استفاده کنید: در بررسی‌های خود از نظرات افراد با تجربه، فهیم و دانا و در عین حال دارای درک و ارزشهای روحانی کمک بگیرید. نظرات آنها را با احترام جویا شوید و دلائل آنان را بدقت بشنوید و بررسی نمایید و البته حقیقت‌گویی نهائی از آن شاست.

۹ - اختلافات خانوادگی را دست کم نگیرید: اگر در موارد اساسی مابین اختلافات خانوادگی شما وجود دارد حساسیت خود را افزایش

دهید و آن را ریشه‌یابی کنید. آتش را زیر خاکستر پنهان نسازید. بخصوص اگر در اصول اعتقادی و مذهبی اختلاف نظر دارید، بدانید که برای ایجاد تفاهم راه دراز و پرفراز و نشیبی درپیش است. در صورتی که مصمم به چنین ازدواجی هستید در اصول اعتقادی خود به اندازه کافی تحقیق و تفرس‌نمائید و اختلافات و سوء تفاهمات موجود را ریشه‌یابی کنید و خود را برای رویارویی و مواجهه با چنین نگرش‌های متفاوتی آماده‌نمائید. فراموش‌نکنید هر چند احساسات و عواطف شما در چنین پیوندهایی عمیق و پایدار باشد زندگی شما عرصه مواجهه و مقابله ارزشها و باورهای متفاوت شما و همسرتان خواهد بود و باید با وسعت نظر، تسلط، احاطه، صبر، استقامت، گذشت و فداکاری برای ورود به این عرصه آماده شوید.

۱۵ - ازدواج فامیلی: صفات و خصوصیات پدر و مادر از طریق ۴۶ کروموزوم که در هر یک از سلولهای بدن انسان وجود دارد به فرزندان منتقل می‌شود. ژنها که عوامل انتقال صفات وراثتی می‌باشند در کروموزوم‌ها جا دارند. بعضی از ژنها را ژن بارز یا غالب گویند. خصوصیات مربوط به ژنهای غالب بلافاصله در فرزندان ظاهر می‌شود. بعضی ژنهای دیگر را مغلوب می‌گویند. صفات و خصوصیات مربوط به ژنهای مغلوب بلافاصله در فرزندان ظاهر نمی‌شود بلکه بصورت نهفته در فرد باقی می‌ماند و چندین نسل انتقال می‌یابد و تنها از ترکیب دو ژن مغلوب است که آن خصوصیت نهفته ظاهر می‌شود.

در ازدواج‌های فامیلی ممکن است بسیاری از صفات مغلوب که در دختر و پسر هر دو وجود دارد و مشابه هم هستند تبدیل به صفت

بارز شود و ناهنجاریهای وراثتی که در صورت ازدواج غیرفامیلی به احتمال بسیار کمتر ایجاد می گردد در چنین ازدواجهایی آشکار شود. لهذا اگر قصد ازدواج با یکی از اقوام نزدیک خود را دارید، به پزشک متخصص ژنتیک مراجعه نمایید. این متخصصین توسط آزمایشها^۴ مخصوص بیماریهایی را که بصورت ژنهای مغلوب وجود دارند، شناسائی نموده، راهنماییهای لازم را انجام می دهند.

۱۱ - ناامید نشوید: در صورتی که انتخاب شما به دلائلی منتج به توافق نهائی نشد، مأیوس نگردید و بهیچوجه دنیا را خاتمه یافته تلقی نکنید. چه بسا که انتخاب بعدی شما حائز جنبه های کاملتری باشد. اصل، شخصیت محکم و سازگار شماست. بخاطر داشته باشید شکست های ظاهری هر چند تلخ و طاقت فرسا باشد، تجربیاتی با ارزش زندگی و پلهای عبور از جوانی به دنیای پختگی و تجربه است پس ناامید نشوید و به خود فرصت دهید. مطمئناً گذر زمان شما را تسکین خواهد داد. فراموش نکنید شما تکیه گاه محکمی دارید. به حضرت بهاءالله توکل کنید و سرنوشت خود را به او بسپارید و با دعا و تضرع الطاف و عنایات الهی را جلب نمایید.

بهاءالله در این باره فرموده است: «... و در هر حال که باشد، توکل بر خداوند را فراموش مکن...» (مکملات، ج ۱، ص ۱۰۰)

«... و در هر حال که باشد، توکل بر خداوند را فراموش مکن...» (مکملات، ج ۱، ص ۱۰۰)

«... و در هر حال که باشد، توکل بر خداوند را فراموش مکن...» (مکملات، ج ۱، ص ۱۰۰)

«... و در هر حال که باشد، توکل بر خداوند را فراموش مکن...» (مکملات، ج ۱، ص ۱۰۰)

فصلی در پیوند

۱- دوران نامزدی :

پس از آنکه تحقیق و بررسی شما به حد کافی رسید و تصمیم نهائی را اتخاذ نمودید و موافقت طرفین و والدین حاصل شده اعلان گردید، همان حین تاریخ نامزدی شماست. حضرت بهاء الله ۹۵ روز، به شما فرصت داده اند تا با یکدیگر مواءنس و محشور باشید و به تهیه و تدارک ما یحتاج زندگی پردازید. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" بعد از قرار ازدواج و تحقق و اعلان آن در بین ناس رسماً یعنی به دوستان و یاران و خویش و پیوند اخبار شود که ازدواج این دو نفس تحقق و تقرر یافت. پس از آن ۹۵ روز فاصله بیشتر جایز نیست." (۱۷)

بهتر است مراسم نامزدی را در نهایت سادگی برگزار کنید. و از زوائد بپرهیزید تا فرصت فکر کردن و ایجاد تفاهم و هماهنگی برای شما باقی باشد. اگر چه دوران نامزدی پایان مرحله تصمیم گیری است، اما از آنجا که فصل مشترکی بین دوران مجرد و تأهل است شما فرصت مناسبی خواهید داشت تا ضمن تهیه و تدارک خانه و کاشانه* با روحيات همسر آینده تان در شرایط عینی و حقیقی آشنا

* " چون ازدواج و اقتران زوج و زوجه مقرر گردد، یعنی این دختر بنام این پسر شد و اقتران قطعی شد به جهت تهیه و تدارک جهاز و سایر امور بیش از ۹۵ روز مهلت جائز نه."

(حضرت عبدالبهاء گنجینه حدود و احکام صفحه ۱۶۷)

شوید و در خصوص اهداف و نظرات خود به بحث و گفتگو بنشینید. اگر به مشکلاتی برخوردید حساس باشید و بیشتر کاوش کنید. از جزئیات بگذرید اما مشکلات اساسی را با حزم و بردباری و با دقت و مآل- اندیشی بررسی کنید.

چند توصیه برای دوران نامزدی :
 - در هزینه‌ها صرفه‌جویی کنید: اساس زندگی خود را به توصیه‌طلبان مقدسه امر بر سادگی بگذارید. ممکن است اطرافیان و اعضای خانواده انتظار داشته باشند که خرید و مراسم سنتی را به بهترین وجه انجام دهید. و این امر را ضامن حفظ آبروی خانواده خود بدانند. به آنها حق بدهید که چنین نگرشی داشته باشند. اما با محبت و ادب هر دو نفر با آنان صحبت کنید و آنان را متقاعد سازید که بر اساس اعتقادات ما این قبیل امور فرعی و جزئی-منشاء اثر نبوده و به مصلحت شما نیست. بعضی از جوانان روشنفکر بهائی بخشی از هزینه‌های متعارف جشنهای نامزدی و عروسی را تبرع می نمایند تا هم جالب خیر و برکت و هم گویای عزت نفس و مناعت طبع آنان باشد. اگر دختر و پسر به آنچه می گویند معتقد و همداستان باشند و در کمال ادب و فروتنی، آگاهانه با والدین و نزدیکان به مذاکره بنشینند، مطمئناً جملگی با شقه و اعتماد کامل تصمیم آنان را خواهند پذیرفت. یک حلقه ساده که از روی صمیمیت و بدون تحمیل و فشار تهیه شود به مراتب ارزشمندتر از جواهرات گرانبهائی است که طرفین بخاطر حفظ ظاهر مجبور به تهیه آن باشند.
 - صمیمی و فروتن باشید: هرگز برای جلوه و بروز صفات برجسته و

سجایای خود شتاب نکنید و آن را به رخ دیگران نکشید. بگذارید امتیازات عالییه شما را دیگران کشف کنند و به آن پی ببرند. بسا اقوام جدید خود صمیمی و فروتن باشید و خویش را بیگانه و نا آشنا ندانید.

— قدردانی کنید: اگر همسر شما در صدد تهیه و تدارک مایحتاج زندگی آینده شماست آن را قدر بدانید و به گرمی بپذیرید. ممکن است فشار زیادی برای تهیه جهیزیه به خانواده عروس وارد شود و یا داماد متحمل هزینه‌های سنگین و مسئولیتهای جدید و فوق طاقت باشد این فشارها را به سعه صدر و بلند نظری تخفیف دهید. شما فرصت زیادی برای تهیه وسایل زندگی خواهید داشت. در همه حال منصف باشید و از حال یکدیگر باخبر گردید. همینکه در نهایت ادب و نزاکت و با روح محبت و حق شناسی به این امور بنگرید، قدم بزرگی در ایجاد فضای اعتماد و خوشبینی برداشته‌اید.

ممکن است در حین تهیه لوازم زندگی به تفاوت نظر و سلیقه برسید. یادتان باشد این شروع راه است. این تفاوتها در بسیاری موارد جلوه خواهد نمود. همدیگر را تحت فشار قرار ندهید چه اشکالی دارد که با بلند نظری از این قضا یا بگذرید و تصمیم‌گیری را برعهده دیگری بگذارید که در آن زمینه شناختی بیشتر دارد یا از آن وسایل استفاده بیشتری خواهد کرد.

اگر والدین شما در مسیر تهیه تدارکات بدون توجه به ذوق و سلیقه شما و یا حتی بدون هماهنگی قبلی مبادرت به انتخاب و خرید وسایل نمودند مراقب باشید هرگز دور از شئون احترام و ادب رفتار نکنید هر چه را تهیه کرده‌اند به گرمی بپذیرید. مطمئن

باشید همین اشیاء و لوازمی که در شروع زندگی به جنبه تناسب و زیبایی آنها می اندیشید بزودی برای شما یادگارهای بسیار ارزش والدینتان به حساب می آیند. پس به خودتان مسلط باشید و سبیه قدرشناسی و فروتنی را از دست ندهید. به فرموده حضرت بهاء الله: "اهل بهاء باید اجر احدی را انکار ننمایند." (۱۸)

— اعتماد کنید: اصل را بر اعتماد بگذارید. اما حساسیت های ضروری در اصول و موازین اساسی را از دست ندهید.

— واکنش نشان ندهید: اگر قبلاً با اقوام یکدیگر آشنایی نداشته‌اید ممکن است با بررسی های حسابگرانه و نگاه های تیزبین و با کنجاوی و آزمایش نامزدتان یا اقوام او، روبرو شوید. ابدأً واکنش منفی نشان ندهید. به آنها حق بدهید و صبور و متحمل و صادق و بی ریا باشید.

— پیش داوری نکنید: اگر با روحیات یکدیگر آشنایی قبلی ندارید فرصت بدهید و قضاوت مثبت، یا منفی را کمی به تأخیر بیندازید. به اختلافات ساختاری در گفتار و رفتار زن و مرد* و بخصوص در شرایط فرهنگی و تربیتی متفاوت خوب فکر کنید. شاید آنچه در برخورد اول، بنظرتان ناپسند می آید به واقع صفتی ناپسند نباشد. بکوشید تا به نیت یکدیگر واقف شوید و بها بدهید زیرا به فرموده حضرت ولی امرالله:

" روحی که ما را به هجان می آورد اهمیت دارد

نه عملی که از آن روح ناشی می شود." (۱۹)

* نگاه کنید به کتاب مرا نمی فهمی اثر دبرا تانن ترجمه مهدی

قراچه داغی و زهره فتوحی - نشر خاتون

— افراط نکنید؛ در رفت و آمدهای دوران نامزدی جانب تعادل را حفظ کنید. اگر نامزدتان خواهر و برادر کوچکتری دارد که مورد مهر و محبت بی دریغ شما در دوران نامزدی قرار گرفته‌اند خیلی زود به شما مأنوس خواهند شد و دوری و جدائی پس از ازدواج بخصوص اگر با کمی سردی هم توأم شود ممکن است به آنها لطمه‌بزنند. مراقب باشید بنحوی با اعضای خانواده یکدیگر رفتار کنید که پس از ازدواج نیز بتوانید همانگونه بلکه گرم‌تر و صمیمی‌تر باشید ممکن است خانواده‌های شما در این ایام درگیر تهیه و تدارک امور ضروری باشند بخصوص اگر با یکدیگر رودر بایستی دارید با حضور دائمی خود در خانه نامزدتان بار مسوءولیت دیگری را برعهده آنان نگذارید. در هر صورت جانب اعتدال را نگاهدارید و مراقب اطرافیان باشید.

— خودتان را خسته نکنید؛ دوران نامزدی شیرین و پرتلاش سپری می‌شود و هر چه به مراسم ازدواج نزدیک‌تر می‌شوید بیم و هراس و شور و هیجان شما بیشتر می‌شود اگر بیش از حد درگیر ظواهر شوید و خود را تسلیم قید و بند سنن و رنگ و آب‌آداب کهن نمایید عوامل بسیاری شما را خسته و فرسوده خواهد ساخت و هرگز نخواهید توانست از حلاوت عشق و محبتی که پایه و اساس زندگی آینده شماست به اندازه کافی بهره‌مند شوید. عوامل زیر را بدقت از نظر بگذرانید و مراقب باشید که این عوامل موجبات خستگی و فرسودگی شما را در دوران قبل از ازدواج فراهم نیاورد:

— مشکلات مربوط به ایجاد تفاهم در نحوه برگزاری مراسم نامزدی و عروسی و ترتیب این مراسم

- مسوءولیت تهیه مسکن مناسب که غالباً یکی از مشکلات عمده جوانان است و آنان را ناچار می کند به منازل کوچک با شرایط نامناسب اکتفا نمایند.
- مسوءولیت سنگین تهیه ما یحتاج زندگی بخصوص مشکلات مربوط به تفهیم و تفاهم با افرادی که متصدی تهیه لوازم هستند.
- بیم و اضطراب ناشی از برقراری ارتباطهای جدید بین خانواده طرفین و فشارهای عصبی ناشی از سوء تفاهمات و حل آنها بخصوص در برابر نقل قولهای گوناگون که فضای رابطه را مسموم می سازد.
- فشارهای مربوط به حل اختلافات جزئی و کلی موجود در عسایرات و سلائق
- فشارهای ناشی از مداخله دیگران و تحمیل نظرات مختلف اقوام و دوستان و مقایسه نمودن ها در هر زمینه.
- اضطراب های مربوط به مسوءولیت های زناشویی که قبلاً تجربه نشده است.
- اضطرابهای روانی ناشی از عدم اعتماد به نفس در تکفیل مسوءولیت های یک زندگی مستقل
- آندوه طبیعی ناشی از جدا شدن از خانواده پدری و بسیاری عوامل دیگر که بنا بر شرایط هر زوجی متفاوت است.
- خودتان را آماده کنید تا با روح ایمان و با قوت و اطمینان از فشارها بکاهید، نگذارید این فشارها شما را خسته و بیمار بسه آستانه ازدواج بکشاند.
- به پزشک مراجعه کنید؛ قبل از زفاف بهتر است به یک متخصص زنان با راهنمایی افراد ذیصلاح مراجعه نموده دستورالعملهای

لازم برای بهداشت زفاف و روش‌های پیشگیری از بارداری و غیره را دریافت دارید.

- در مهریه به درجه اولی اقتناع کنید: در تعیین مهریه تأکید و توصیه بر آنست که به درجه اولی یعنی یک واحد نقره اکتفا کنید تا به رفق و مدارا و محبت و صفا زندگی مشترک خود را آغاز نمایید.

۲ - عقد:

مراسم عقد بهائی و تلاوت خطبه و آیتین در حضور عروس و داماد و جمعی از شهود و زیارت‌آثار و الواح الهیه نقطه آغاز پیوند جاودانه زن و مرد است.

حصول جمیع شرایط روحانی و شرعی و رضایت قلبی طرفین و والدین و سادگی و صفای مراسم، تأثیری عمیق و پایدار در دل و جان شما دارد. به مراسم عقد و بار روحانی آن بهای مخصوص بدهید زیرا این کلام الهی است که پیوند دهنده جسم و جان شماست بگذارید نخستین دقایق زندگی مشترک شما با مناجات و تضرع و ابتهال تجدید عهد عبودیت و بندگی به آستان الهی باشد. بگذارید تأثیر کلام خداوند دل و جان شما را چنان انباشته نماید که تا آخر عمر باقی و برقرار باشد.

۳ - عروسی:

- مراسم عروسی

تا می‌توانید از این متفرعات درگذرید و در صورتی که خانواده طرفین موافق حذف مراسم عروسی نیستند و کوشش شما برای متقاعد نمودن آنها به جایی نرسید به ساده‌ترین شکل این مراسم را

برگزار نمایند تا الگوی مناسبی برای دیگران باشید.

- دید و بازدیدها : روزهای اول ازدواج ممکن است وضع جسمی و روحی شما بکلی دگرگون باشد. فشارهای گوناگون ایام قبل از ازدواج بخصوص اگر از حد سادگی فراتر باشد ممکن است منجر به بروز بیماریهای گوناگون از قبیل : فشارهای عصبی، کم خونی، بی-اشتهایی، سرگیجه، کاهش مفرط وزن و ... گردد. از آنجا که دید و بازدیدهای اوائل ازدواج تأثیرات عمیقی در شما و دیگران می گذارد برایتان چند توصیه داریم :

- فشارهای عصبی : تندخوئی غالباً نتیجه فشارهای عصبی است و در این ایام که رفت و آمدهای زیادی را نیز باید متحمل شوید بیش از همیشه باید خوددار و متین باشید. خیلی از مشکلات را با کاهش حساسیت هایتان تخفیف دهید و اگر با اعدیه مناسب و استراحت کافی انرژی اولیه را بدست نیاوردید به پزشک مراجعه کنید.

- هدایا : هدایا، یادبودهای باارزش دوستان و اقوامند مراقب باشید اظهارنظر و قضاوت در باره هدایایی که دریافت کرده اید ممکن است سبب ایجاد سوء تفاهم و بدبینی شود بخاطر داشته باشید " هر چه از دوست رسد نیکوست " اهمیت در بار عاطفی و روحانی هدایاست مسلماً شما از شرایط دیگران و حتی طرز تفکر و سلیقه آنها اطلاع کافی ندارید لهذا هدایا را مقایسه نکنید و با معیار پول ارزش آنها را نسنجید. اگر چندین هدیه مشابه دریافت کرده اید و ناچارید یکی را برگزینید جوانب دیگر را هم منظور دارید و یادتان باشد ترجیح یکی بر دیگری ممکن است ایجاد سوء تفاهم نماید. - اظهارنظرها : ممکن است دیگران در نحوه اداره امور یا ترتیب

و تنظیم لوازم منزل یا نحوه رفتار شما با همسرتان ، اظهارنظر، قضاوت یا راهنمایی نمایند فراموش نکنید این بخاطر محبتی است که به شما احساس می کنند بخصوص نظرات افراد سالخورده و با تجربه را با محبت پذیرا شوید و به آنها بها بدهید حتی اگر به ظاهر قابل اجراء هم نباشند در کمال ادب و وقار قدردانی و تشکر کنید و حتی الامکان در جهت اجرای آن قدمی بردارید. شما در آینه فرصتهای بسیاری خواهید داشت تا زندگی خود را بر اساس سلیقه و نظر خود ترتیب دهید . پس این فرصتهای اولیه را برای پیوند و ارتباط اقوام و دوستان قدر بدانید و پذیرا باشید .

- پذیرائی ها : مهمان نواز باشید و با رویی گشاده از میهمانان استقبال کنید. پذیرائی را با دقت و سلیقه انجام دهید و درنهایت لطافت و نظافت باشید. در نظر داشته باشید در انجام پذیرائی و تعارفات متداول ناخواسته، تفاوتی میان اقوام و دوستان خود و همسرتان نگذارید زیرا همه باید از شما احترام و محبت یکسان دریافت دارند. در تعارفات ساده و بی تکلف و صمیمی باشید و از تعارفات اضافی بپرهیزید. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" خانه خود را محل راحتی و صفا نمایید. مهمان-

نواز باشید و در منزل خود را به روی آشنا و

بیگانه بازگذارید. هر تازه واردی را با رویی

متبسم استقبال کنید و خوش آمد گویند و طوری با

ایشان رفتار نمایید که احساس کنند در خانه من

هستند. " (۲۰)

- کنجکامی ها : ممکن است کسانی علاقه مند باشند در باره زندگی

تازه شما سوءالاتی بکنند و یا مایل باشند لوازم و وسائل زندگی شما را از نظر بگذرانند این امر بخودی خود اشکالی ندارد اما قضاوت‌های دیگران و اظهارنظرهای آنان ممکن است به ذائقه شما، همسران یا افراد دیگر خانواده خوش نیاید. وسیع و متحمل باشید و اکثراً منفی نشان ندهید و ساده و بی پیرایه باشید، هرگز لوازم زندگی خود را به رخ دیگران نکشید و آنها را به تماشا دعوت نکنید.

ممکن است خویشاوندان و نزدیکان در باره مسائل کاملاً خصوصی زفاف و اقتران از شما سوءالاتی نمایند این قبیل امور بیشتر ره‌آورد سنت شرقی ماست نه ناشی از بدبینی و سوءظن. بنا بر این در این باب زیاده گفتگو نکنید و دیگران را به حریم زندگی خصوصی خود راه ندهید زیرا حقیقت اینست که این قبیل امور صرفاً مربوط به شما و همسران است. شما می‌توانید قبلاً از خانواده‌های خود بخواهید که در باره اینگونه امور کنجکاوئی نکنند و نگران نباشند.

اگر در خصوص مسائل زفاف به مشکلی برخوردید به پزشک خود مراجعه کنید و مسائل پزشکی خود را با افراد دیگر در میان نگذارید زیرا بدیهی است کمک زیادی از دیگران دریافت نخواهید کرد.

- مهمانی‌ها: روزهای پس از ازدواج برای شما سراسر تازگی است گروهی به دیدن شما می‌آیند و بعضی شما را به میهمانی می‌خوانند. مهمانی‌های پاگشا که متداول ایرانیان است غالباً بصورت رسمی و به همراه جمعی از دوستان و نزدیکان برگزار می‌شود.

در عین حال که باید دعوت دیگران را به گرمی پذیرا شوید مراقب باشید و از همگی بخواهید که در نهایت سادگی و اختصار و به منظور دیدار و حصول گرمی و مودت بیشتر این ملاقاتها را ترتیب دهند و از اسراف و تبذیر بپرهیزند.

وقت شناس باشید و با کمال سادگی و آراستگی و با سرور و نشاط در جمعها حاضر شوید. به نزد سالخوردگان بروید لختی کنار آنها بنشینید و دلجوئی نمایید و از میزبان خود قدردانی و تشکر کنید.

– دلتنگی ها: ممکن است در روزهای اول پس از ازدواج احساس دلتنگی شدیدی برای خانواده پدری کنید. خود و همسرتان را سرزنش نکنید. این امری کاملاً طبیعی است و دلیل بی مهری یا عدم علاقه به زندگی جدید نیست با هم به دیدار خانواده هایتان بروید و کنار آنها در نهایت محبت و قدرشناسی قرار گیرید مطمئن باشید آنان به مراتب بیش از شما دچار چنین احساسی می باشند. در نهایت هشیاری این احساس را تقویت نمایید که نه تنها خانواده پدری را از دست نداده اید بلکه اکنون دارای سه خانواده هستید.

– فرائض یومیه: بعلت کثرت مشغله و رفت و آمدها در انجام فرائض یومیه یعنی صلوة – ذکر الله ابهی و تلاوت ادعیه صبح و شام تهاون و سستی نکنید و لذت تضرع و ابتهال را از دست ندهید. اگر همسر شما نسبت به انجام این فرائض بی علاقه است بتدریج و با ملایمت و حکمت او را تشویق و مساعدت نمایید. چه خوبست دقایقی را با هم به دعا و مناجات بگذرانید. بگذارید صدای مناجات شما در ذرات و عناصر خانه تان رخنه و نفوذ کند. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

"دعا واسطه ارتباط میان حق و خلق است و سبب

توجه و تعلق قلب. هرگز فیض از اعلیٰ به ادنیٰ

بدون واسطه تعلق و ارتباط حاصل نگردد اینست

که بنده باید به درگاه احدیت تضرع و ابتهال

نماید و نماز و نیاز آرد." (۲۱)

ممکن است از خود بپرسید خداوند که از راز درون ما آگاه

است و اکنون که دیگر مشکلی هم نداریم پس چه لزومی دارد که

مناجات کنیم. حضرت عبدالبهاء می فرماید:

"اگر یک دوستی به دیگری محبت دارد آرزویش

اظهار آن محبت است و حال آنکه می داند دوستش

از محبت او آگاه است با وجود این میل دارد

احساسات خویش را بیان کند. خدا از آرزوی قلوب

خبیر و علیم است ولی عواطفی که انسان را به

مناجات با حق دلالت می کند از مقتضیات طبیعت*

است که ناشی از محبت انسان است به حضرت یزدان" (۲۲)

فصلی در خود

نیازهای روحی همسران را بشناسید :

بنا به تعریفی که مورد تأیید امر مبارک است انسان موجودی دوگانه است هم جسمانی است و دارای نیازمندیها و محدودیت‌های جسمانی و هم روحانی است و دارای نیازمندیها و قابلیت‌های روحانی . برای آنکه بتوانید زندگی مشترکی بر اساس تفاهم متقابل داشته باشید باید به نیازمندیهای جسمانی، انسانی و روحانی انسان واقف بوده برای تأمین آن کوشش نمایید. نیازمندیهای جسمانی از قبیل نیاز به غذا، آب و هوا و ... کاملاً شناخته شده و قابل بررسی است اما این اشتباه بزرگی است اگر فقط در فکر شناخت و تأمین نیازمندیهای جسمانی و انسانی خود و خانواده خود باشیم بلکه بیش و پیش از آن باید نیازهای روحی و معنوی یکدیگر را بشناسیم زیرا انسان به روح انسان است و در سایر نیازها شریک و سهم حیوان . نیازهای روحی اساس نیازهای ماست بهمین جهت این فصل را به شناخت نیازهای اساسی روح انسان اختصاص داده‌ایم .

— نیاز به پرستش :

یکی از نیازهای اساسی روح انسان نیاز به پرستش و عبودیت الهی است زیرا این نیاز به اراده الهی در فطرت و سرشت انسان جای گرفته است . تاریخ نشان می‌دهد که حتی انسانهای اولیه پرستش و عبودیت نیروی حاکم و فائق می‌نموده‌اند و پیوسته پرستش و عبودیت در بین تمام اقوام و قبائل و ملل عالم وجود داشته‌است حتی توجه به سیر بی‌خدائی و ماتریالیسم در تاریخ جهان موهبید

این حقیقت است که انسان نمی تواند بدون پرستش و عبودیت الهی از سلامت روحانی و حتی مادی بهره مند باشد. بهمین جهت نخستین اصلی که مبنای زندگی انسان است شناخت مظهر ظهور الهی و پرستش و عبودیت آستان مقدس اوست. حضرت بهاء الله می فرماید:

" بعد از خلق کل ممکنات و ایجاد موجودات بسه تجلی اسم یا مختار انسان را از بین امم و خلایق برای معرفت و محبت خود که علت غائی و سبب خلقت کائنات بود اختیار نمود. " (۲۳)

شما می توانید با درکی عمیق از چنین نیاز اساسی فضای زندگی خود را برای عبودیت و پرستش آستان الهی مهیا نمایید و مطمئن باشید در پرتو چنین نگرشی که متضمن عمل به تعالیم الهیه است به سعادت پایدار دست خواهید یافت.

- نیاز به عشق و محبت :

حضرت بهاء الله می فرماید:

" علت آفرینش ممکنات حب بوده " (۲۴)

این بیان مبارک حضرت بهاء الله و بسیاری بیانات و تبیینات هیاکل مقدسه امر الهی اصول اعتقادی اهل بهاء را در باره علت و منتهای خلقت معلوم می دارد. بر این اساس خلق عالم بر مبنای محبت الهی است و خداوند از این عشق و محبت آیات و نشانه هایی در جمیع کائنات به ودیعه گذارده است. این کشش و جاذبه عظیم مدار حیات است. در جمیع مخلوقات روابطی متین و انتظامی کامل وجود دارد. همین جاذبه و قوه عظیمه ای که اجزای مرکبه کوچکترین واحد هر ماده یعنی اتم را به هم پیوند می دهد بنحوی اعجاب-

انگیز در بین عظیم‌ترین مجموعه‌های کهکشان‌ی نیز صادق است و به وسیله همین قوه عظیمه است که عناصر هستی با یکدیگر و با مبدأ و مرکز آفرینش مرتبط گشته است اینست که حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند:

" الْمَحَبَّةُ هِيَ الرَّوَابِطُ الْضَّرُورِيَّةُ الْمُنْبَعَثَةُ مِنْ حَقَائِقِ الْأَشْيَاءِ ... الْمَحَبَّةُ هِيَ الْقُوَّةُ الْكَلْبِيَّةُ الْمِغْنَاطِيَّةُ بَيْنَ هَذِهِ السِّيَرَاتِ وَالنَّجُومِ السَّاطِعَةِ فِي الْأَوْجِ الْعَالِي ... " (۲۵)

انسان که اعلی و اشرف صنع الهی است بیش از همه کائنات از این لطیفه روحانی بهره‌مند گردیده زیرا مستمد از روح الهی است چنانکه در کلمات مبارکه مکنونه عربی می‌فرمایند: " أودعتُ فيكُ روحاً مِنِّي " روحاً

انسان به مدد قوای روحانی و از جمله قلب و عقل قادر به درک و جذب محبت می‌باشد انسان محبت عظیمی را که در دل و جان احساس می‌کند از همین محبت الهی سرچشمه می‌گیرد و آثار این محبت را در جمیع اشیاء ملاحظه می‌نماید و متقابلاً به خالص و آفریننده خود عشق می‌ورزد و همین عشق و محبت موجب ترقی و اعتلای روحانی اوست.*

به هر میزان که انسان درک عمیق و وسیعی از محبت الهی داشته باشد بر مراتب انجذاب و عبودیت او افزوده می‌شود اینست

* از طرف دیگر و صرفنظر از این ارتباط روحانی که از طریق روح و قلب و تفکر و تعمق در نظام عالم حاصل می‌شود راه دیگری برای تقرب الهی وجود دارد و آن اجرای اوامر و تعالیم الهیه است. تعالیمی که مبتنی بر فطرت اصلیه بشر نازل گردیده و سیرو سلوک آگاهانه نوع انسان را ممکن می‌سازد.

که حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" محبت حلقه حیات بخشی است که خدا و انسان را

به هم مرتبط می سازد. " (۲۶)

با چنین نگرشی انسان مخلوقات را صنع الهی و نشانه محبت او می شناسد و جمیع افراد بشر را که آیات تامات الهی هستند بخاطر آب آسمانی دوست می دارد و متقابلاً نیازمند آنست که مورد محبت دیگران قرار گیرد. وقتی انسان در طیفی گسترده از محبت حقیقی قرار می گیرد و می تواند آزادانه عشق بورزد و مورد محبت قرار گیرد در وجود خود به آرامش و رضایت خاطر و یگانگی می رسد و استعدادهای او شکوفا شده مجال ظهور و بروز می یابد اینست که حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" مادام محبت بهاء الله در قلب شماست هر

استعداد و لیاقتی دارید. " (۲۷)

این نکته نیز قابل ذکر است که قلب و روح انسان واجد ظرفیتی عظیم و بی کران از محبت است. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" هر چیز محدود دلالت بر قصور می کند محبت شما

باید بی پایان باشد محدود نباشد. " (۲۸)

پس اساس محبت پایدار در روح و وجدان انسان نهفته است و نیاز به محبت نیازی عمیق و تزلزل ناپذیر است حتی نیاز جنسی که در زمره نیازهای مادی محسوب است از عشق و محبت سرچشمه می گیرد و بدون عشق و محبت انسان را تا جنبه حیوانی تنزل می دهد اینست که حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

* " الْمَحَبَّةُ هِيَ الرَّابِطَةُ الْحَقُّ وَالْخَلْقِ " (حیات بهائی صفحه ۸۹)

" تا آنجا که می توانید سعی نمایید اساس محبت خود را در روح و وجدان خویش مستقر سازید و نگذارید که این اساس متزلزل گردد " (۲۹)

پس در زندگی شرایطی فراهم آورید که همسرتان بتواند محبت لازم را از شما و اطرافیان دریافت دارد و نیز عشق و محبت خود را در کمال آسودگی ابراز نماید. بخاطر داشته باشید هرکس در ابراز محبت راه و روشی دارد بخصوص نیازهای روحی و روشهای زنان و مردان طبعاً دارای تفاوتهایی است که باید با حسن تفاهم و در فضائی آکنده از خوشبینی و اعتماد درک و پذیرفته شود.

– نیاز به اطمینان و اعتماد:

انسان نیازمند کسب اعتماد و اطمینان از طرف دیگران است و اساساً به آنچه دوام و بقایی ندارد دل نمی بندد و اعتماد نمی کند اینست که حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" در طریق محبت ثابت و مستقیم باشید " (۳۰)

انسان باید باور کند که محبتی که دریافت می کند عمیق، خالص و دائمی است و دیگران برای او ارزش و احترام قائلند. اینست که پیوسته دیگران را در محبت و باورهایشان نسبت به خود آزمایش نموده گفته های آنان را با عملکردشان مقایسه می کند. بهمین جهت است که محبت مادر برای همه انسانها پناهگاهی چنین امن و دلپذیر است. محبتی که یک روز شدید و تا پای ایشار و فداست و روز دیگر به قعر بدگوئی و مقابله به مثل تنزل می نماید برای هیچکس تکیه گاه عاطفی پایداری نیست. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" انسان اعتماد به دوست و یاری نمی کند که او را امتحان نکرده باشد اگر دوستی ببیند که به جهت او مشقت و زحمت و بلا و مصیبت دیده و تحمل کرده اعتماد به آن دوست می کند. " (۳۱)

باید دانست بیم از دست دادن اضطرابی جانکاه است و غالباً موجب بسیاری از سوء تفاهات ، بدبینی ها ، حسادت ها ، نارضایی ها و بالاخره بیماریهای عصبی و روانی می شود، بنا بر این کوشش کنید که پیوسته اطمینان و اعتماد لازم را از یکدیگر دریافت دارید .

- نیاز به امنیت :

محیط زندگی انسان باید محیطی امن و آسوده باشد ترس و اضطراب مانع آرامش و قرار و ظهور و بروز قوی و استعداد های آدمی است . شعله شور و اشتیاق را خاموش می سازد ناامیدی ، بی-اعتنائی و بی تفاوتی مفرط ببار می آورد هر چند ترس از دست دادن کار و پیشه ، نگرانی های مربوط به امور مالی و اضطراب از بروز بیماریها و حوادث ناگوار همه عوامل تهدید کننده امنیت خاطر انسان است اما از همه اینها عمیق تر و نافذتر بیم و هراس ناشی از عدم امنیت روحی و روانی است . بهمان نسبت که انسان برای برنامه ریزیهای زندگی باید از میزان درآمد خود و ثبات آن برآوردی داشته باشد و بهمان میزان که محیط اجتماعی زندگی باید امنیت حقوقی و مدنی او را تأمین نماید خانواده نیز باید نیازهای روحی و عاطفی انسان را برآورده سازد .

امنیت اجتماعی ، امنیت اقتصادی ، امنیت اخلاقی و امنیت

عاطفی کل از نیازهای اساسی انسان است .

زنان و مردان نیازهای روحی و عاطفی متفاوتی دارند و بیش از همه همسر و شریک زندگی انسان می تواند تکیه‌گاهی محکم و متین برای تأمین نیازمندیهای اساسی او باشد .
- نیاز به احترام :

یکی دیگر از نیازهای اساسی انسان نیاز به دریافت احترام است و بدین لحاظ انسان پیوسته آماده است تا به دیگران احترام بگذارد و متقابلاً انتظار دریافت چنین احترامی را نیز دارد. همان گونه که ما جمیع افراد بشر را بخاطر محبت حضرت بهاء‌الله دوست داریم به جهت آن روح و گوهر روحانی که درون هر انسانی به ودیعه گذاشته شده است باید به جمیع به دیده احترام نظر کنیم. این گوهر روحانی و روح الهی که در آدمی دمیده شده است برآستی مستحق عزت و احترام است . در کلمات مبارکه مکنونه فارسی و عربی و آثار مبارکه دیگر مقام معنوی انسان بیان و تبیین گردیده است. بلکه این احساس قوت و عزت و قدر و مقدار را همه ما در خود داریم و به آن سربلندیم بهمین لحاظ شایسته است نخست خودمان عزت - نفس خویش را محفوظ داریم و محترم شماریم و دیگران را نیز چنین بدانیم حضرت عبدالبهاء می فرمایند :

" نباید نفوس را توهین نمود و به جهالت نسبت

داد که توندانی و من دانم بلکه باید به جمیع

نفوس به احترام نظر کرد" (۳۲)

- نیاز به استقلال :

هر انسانی موجودی مستقل و منحصر به فرد است . در افکار و

اندیشه‌ها، در طریق سیر و سلوک روحانی، در ارزشها و باورها، در ایده‌آلها و آرمانها، در کششها و انگیزه‌ها و خلاصه آنچه هویت فردی انسان را می‌سازد منحصر به فرد و حتی دست نیافتنی است. هر انسانی آیتی است از آیات الهی. نشانه‌ای است بی‌همتای و معدنی است از استعدادها و توانائیهای شگفت‌انگیز. حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند:

"هیچ کاشنی از کائنات به دیگری مِنْ جَمِیعِ الْوُجُوهِ
مشابه و مماثل نه" (۳۳)

هر یک از ما به فرصتهای مناسب و ویژه‌ای نیاز داریم تا بتوانیم قابلیت‌های جسمانی و روحانی خود را شناسائی و تربیت نموده ظاهر و عیان سازیم. انسان هرگز نباید موجودی منفعل و وابسته باشد زیرا در اینصورت قابلیت‌های منحصر بفرد او مکتوم پوشیده می‌ماند. چنین استقلال‌ی که ملازم تقوی و وفاداری و احترام متقابل و حفظ مراتب و شئون و نات روحانی و وجدانی است موجب رشد و شکوفائی استعدادهای نهفته آدمی و پرورش قوه تفکر و عمل است. البته باید توجه داشته باشیم که استقلال شخصیت هرگز به معنای دور یا جدا بودن زن و شوهر از یکدیگر نیست بلکه بمعنای فرصتهایی است که برای رشد و شکوفایی قابلیت‌های ویژه هر یک در اختیارشان قرار می‌گیرد فراموش نمی‌کنیم که حضرت عبدالبهاء فرموده‌اند:

" شما باید تصورات و افکار عالی و آسمانی خود
را به یکدیگر بگویید هیچ امر مخفی در بین خود
نداشته باشید... خداوند چنان اتحاد و اتفاقی

بین زن و شوهر خلق نموده است که هیچکس نمی تواند
در این دنیا بالاتر از این اتحادی را تصور کند" (۳۴)

— نیاز به رضایت خاطر:

یکی دیگر از نیازهای اساسی انسان نیاز به رضایت خاطر
است که انگیزه و سائق نیرومندی است برای تلاش و کوشش و پرورش
نیروی ابتکار و خلاقیت.

میزان موفقیت انسان در هر امری نسبت مستقیم با میزان
رضایت خاطر او دارد. رضایت خاطر نشانه سلامت روحی و روانی است و
اساس آن از باورها و اعتقادات انسان سرچشمه می گیرد. بنا بر
این ایمان و اعتقاد و حرکت در آن مسیر منبع اصلی رضایت خاطر
است. تنها در پرتو تعالیم الهی است که نیازمندیها و قابلیت های
مادی و روحانی انسان بطور موزون و هماهنگ تأمین شده و رشد
می نماید و موجبات رضایت خاطر انسان فراهم می گردد.
در امر مبارک اساس تغییر رفتار که مفهومی دیگر از تربیت
است بر تشویق و ترغیب و کسب رضایت خاطر است حضرت ولی امرالله
می فرمایند:

" از طریق ملایمت امید و انتظار بیشتری راجع به
اصلاح رفتار وی موجود است تا هر اقدام دیگری که
به زور و شدت عمل منتهی گردد عشق و محبت
نسبت به اصلاح اخلاق و تعدیل رفتار بشری از هر
تنبیه و مجازات مؤثرتر و نافذتر است" (۳۵)

— نیاز به معیار:

انسان برای انجام هر امری ناچار باید تصمیمی بگیرد و روش

و سلوکی مناسب انتخاب نماید. گویا بشر پیوسته برسر دوراهی خوب و بد یا درست و نادرست در حال تصمیم‌گیری است.

هر چند میل به تعالی و کمال در نهاد انسان وجود دارد اما قوه تشخیص خیر و شر یا خوبی و بدی بصورت غریزی در او موجود نیست بلکه انسان به مدد معیارهای ارزشی و اخلاقی که در دست دارد مبادرت به تصمیم‌گیری می نماید. حضرت بهاء‌الله می فرمایند:

" کلمات منزله الهیه میزان کل است " (۳۶)

بدین ترتیب انسان می تواند در جمیع انتخابهای زندگی خود میزان هدایت الهی را بکار گیرد و از آن تبعیت نماید. البته معیارهای ارزشی و اخلاقی از کودکی آموخته می شود بنا بر این بسیاری از انتخابهای ما ناخودآگاه و یا از سر عادت و به سادگی صورت می گیرد و همین انتخابهای آموخته شده که بعضاً ممکن است با میزان و محک تعالیم الهی نیز سازگار نباشد مبنای بسیاری از مشکلات انسانها در همزیستی آنان است. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" کمال تدبیر آنکه شخص بصیر حرکات و سکنات

خود را به آن مصدر مطلق و ناموس اعظم معاینه

فرماید نه آنکه غیر آن را بخواهد تا افکار به

محور اعتدال دوران کند و آمال مایه کسودورت

و ملال نگردد. " (۳۷)

فصلی با او

- خوشبختی در دستهای شماست :

خیلی زود تب و تاب رفت و آمدها فروکش می کند و شما می مانید و زندگی خودتان. شما می مانید و هنر زیستن شما. زندگی مانند قطاری است که از روی دو خط شادی و غم عبور می کند و تا زندگی درگذر است شادی و غم نیز امتداد می یابد. چه غم انگیز است اگر نصیب شادی خود را در فکر اندوه گذشته یا بیم غم آینده از دست بدهیم. چه در این صورت تلخی اندوه خود را - سه برابر بزرگ کرده ایم. دنیای ما به رنگ و وسعت اندیشه ماست. هرطور فکر می کنیم زندگی را می بینیم. هرگز نباید فکر کنیم که آدم بدشانشی هستیم. این اندیشه تلخ قوای انسان را به تحلیل می برد و بتدریج به جای آنکه عملکرد خود را محاسبه و نقد کنیم و در صدد رفع مشکلات برآییم بتصور بدشانشی از آن به آسانسی می گذریم و ممکن است اشتباهات خود را بارها تکرار کنیم وساعات با ارزش حیات خود را در ناامیدی با اندوهی جانکاه سپری نماییم حضرت عبدالبهاء می فرمایند :

" بخت در عرف دیانت بهائی همان تأیید است و تأیید همواره متتابع است. انقطاع و انفکاک ندارد و منحصر به بعضی دون بعضی نیست استعداد وصول تأیید را باید فراهم نمود... بدبختی محرومیت از فیض است... خوشبختی فیض دائمی الهی است و بدبختی تصادفی است." (۳۸)

جوانانی که با دنیایی عشق و شور پای به عرصه زندگی مشترک می گذارند غالباً در انتظار دنیایی سراسر موفقیت و شادی هستند. همه خواهان سعادتمندی و هیچکس به آسانی رنج و غم زندگی را به حریم اندیشه اش راه نمی دهد و همین انتظار غیرمعمول باعث می شود که غم و اندوه مانند کوهی از نامرادی به زور بر او تحمیل شود. مصیبت های هیچکس بیش از شادیهایش نیست ولی معمولاً رنجهایمان را در کوله بار خاطرات خود می نهیم و همه عمر آن را با خود حمل می کنیم در حالی که نعمت ها و شادیهای بی کرانی را که داریم نادیده می گیریم.

غمها را فراموش کنید و آماده حل مشکلات زندگی باشید

حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" چه بسیار امور مخالف رأی انسان واقع می شود که او را متزلزل می کند لکن چون ثبات بنماید جمیع مشکلات زائل گردد." (۳۹)

- وسیع و متحمل باشید:

- به همسران اعتماد داشته باشید و در موقع بروز سوء تفاهات خیالپردازی نکنید و موضوعات را بزرگ جلوه ندهید. خوشبینی و اعتماد موجب قوت و سرور شما و دوام و بقای روابط است. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" نباید به جهت اتفاقات و تصادفات فانی این زندگی تغییرپذیر نسبت به هم بدبین شوند و خلق - تنگی نمایند. قلوبشان باید وسیع و منشرح و به وسعت جهان الهی باشد." (۴۰)

اگر خدای نکرده سوءظن و بدبینی در شما رخنه نمود بلافاصله با همسران در میان بگذارید و کوشش کنید تا آن را از خود دور سازید. بدبینی مفرط نوعی بیماری است خود را به ورطه ایمن بیماری دردناک نزدیک نسازید. اگر خدای ناکرده اختلافی پیش آمد جانب ادب را نگه دارید و ملایم صحبت کنید. سکوت بهترین چاره عصبانیت است. شما در موقع عصبانیت بدنبال کوبنده ترین و بیرنده ترین حربه ها هستید و حرفهای زیادی برای محکوم کردن طرف مقابل دارید ولی یادتان باشد وقتی عصبانی هستید حتی اگر حرف حساب هم بزنید کسی گوش نمی کند و بدنبال دریافت نکات صحیح و مثبت حرفهای شما نیست. حضرت عبدالیهاء می فرمایند:

" کدورت به خود راه ندهید. محزون نگردید و تغیر

نفرمایید زیرا جمیع اینها مضر است. پس مسرور و خوشایام را بگذارانید." (۴۱)

تا فضا مناسب بحث و گفتگوی منطقی و دوستانه نشده تحمل

کنید و با آرامش و وقار التهاب موجود را از سر بگذارانید دراین بیان مبارک حضرت عبدالیهاء دقت کنید:

" اگر چنانچه از نفسی اعتراض و احتراز مشاهده

نمایید به سکون و وقار معامله نمایید و سکوت کنید ابدأ کلمه ای بر زبان نرانید..." (۴۲)

هرگز همسران را تهدید نکنید و از آنچه شایسته نیست سخن

نگویید. از جدائی و بیوفائی کلامی نگویید. قدر و منزلت همسران را نفی نکنید و او را ضعیف و ناتوان نخوانید. هرگز بخاطـر اشکالات طبیعی جسمی مانند خصوصیات چهره یا بیماریها و یا عوامل

دیگر همسران را سرزنش نکنید زیرا جمیع این امور محیط روانی و عاطفی زندگی شما را ناامن می سازد و حس اعتماد و اطمینان عمیق را از بین می برد.

بعضی از افراد به خود اجازه می دهند در هنگام عصبانیت مبادرت به اعمال و تفوه به کلماتی نمایند که در شرایط عادی هرگز نمی پسندند. فراموش نکنید در همین لحظات عصبانیت و هنگام سختی هاست که انسان محبت دیگران را می آزماید و مقبولیت خود را می سنجد.

راز خانواده خود را نزد دیگری بازگو ننمایید و هرگز به بهانه منزل را ترک نگویید. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" هر وقت اختلاف نظری بین ایشان تولید شود باید منتهی درجه سعی نمایند که آن را بین خود حل کنند و نگذارند خبر آن به خارج سرایت کند." (۴۳)

به جای آنکه مشکلات و اختلافات خود را با دیگران درمیان بگذارید و قضاوت و راهنمایی آنها را بخواهید به آثار مبارکه رجوع کنید و با میزان الهی که در دست دارید خود را محک زنید.

— با همسران مشورت کنید:

— به تشخیص همسران و تصمیمات و روشها و علائق او هر چند در برخورد اول بنظرتان صحیح نیاید اهمیت بدهید و آنها را بررسی کنید. بخاطر داشته باشید افکار دیگران ممکن است دارای عناصر سلیم و سازنده ای باشد. کافیت خود را به جای طرف مقابل بگذاریم و نکته مورد نظر او را دریابیم و آماده باشیم در فکر خودمان تجدیدنظر کنیم. همه ما فکر می کنیم که برداشتها و اندیشه های ما

سلیم او صحیح است و نظرات دیگران را با آن مقایسه می‌کنیم چه خوبست که باور کنیم همیشه راه میانه‌ای بین افکار ما و دیگران وجود دارد که بهتر از یک فکر است البته برای جوانی که قبل از ازدواج در امور شخصی خود به تنهایی تصمیم‌گیری می‌نموده کمی دشوار است و اعتقاد به مشورت دشوارتر زیرا به میزان تحمل، دور اندیشی و خرد ما بستگی دارد بهمین لحاظ:

"بلوغ و ظهور خرد به مشورت ظاهر" (۴۴)

و بلوغ در مشورت آنست که بتوانیم در نظرات دیگران تحری کنیم و بهترین بهره را برداریم و افکار خود را تعدیل و اصلاح نماییم.

برای جلب اعتماد و اطمینان همسران با او مشورت کنید. عناصر سلیمه افکار او را دریابید و قابلیت‌ها و تواناییهای او را بسط و توسعه دهید.

برگشتی دیگر:

چندی پس از ازدواج ممکن است شما شاهد یک تحول اساسی در روابط و احساسات خود باشید. هیجان ناشی از یک زندگی تازه، مستقل و عاشقانه به تخفیف خواهد گرایید و جای خود را به سکون و قرار خواهد داد. شما ممکن است در دل نسبت به گذشته خود احساس علاقه مندی نمایید. حتی گاهی ممکن است زندگی جدیدتان را با ایده‌آلهای دیرین منطبق نیابید. ممکن است دلتان بخواهد مثل گذشته با پدر و مادر و اعضای خانواده پدری خودتان بر سر یک سفره بنشینید و با دوستان قدیم خود ملاقات کنید. گاهی ممکن است مسوولیت زندگی را دستگیران تیر از توان خود بدانید و خود را با

دیگران مقایسه کنید و آنها را برتر و موفق تر بباید. اولین بار که همسرتان بطور جدی از یکی از خصوصیات و اعمال شما انتقاد کند یا اشتیاق سابق را برای دیدار شما نشان ندهد ممکن است تخم ناامیدی و بدبینی را در قلب بکارید. اما باید از خود بپرسید: چرا چنین ملول و آزرده می شوم؟ آیا حقیقتاً انتقادات او بی مورد است؟ خوب فکر کنید از دید او به خودتان بنگرید و دقت کنید که مبادا آثار خودپسندی و غرور در رابطه شما رخنه کرده باشد. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" جمیع مشکلاتی که حاصل می شود از افکار مختلف

است از آنانیت و خودپسندی است و این انانیت

و خودپسندی سبب جمیع اختلافات است. " (۴۵)

بخاطر داشته باشید که انسان هر لحظه در معرض تغییر و تحول است. جسم ما، افکار و اندیشه‌ها، ذوق و سلیقه، امیدها و انتظارات، زاهها و روشها و خلاصه وجود ما پیوسته متحول می شود و این تحول مسیر تکامل انسان را هموار می سازد. به تحولات و تغییرات یکدیگر با خوش بینی و درک متقابل نگاه کنید و به آنها بها بدهید. فراموش نکنید دوست داشتن باقی می ماند اما روشهای ما برای زندگی تغییر می کند پس محبت خود را با گذر زمان و تحولات آن سازگار نمایید. زندگی شما در دستهای خودتان قرار دارد و سعادت محصول اندیشه شماست. بخاطر داشته باشید شما از دو خانواده متفاوت با آداب و رسوم و عادات مختلف هستید و اینها تلاطم سازگاری است. شما برای سازگاری با شرایط جدید ناچار بارها در دل به قضاوت خواهید نشست و آنقدر

در امواج خروشان مسوءولیت‌های زندگی غوطه خواهید خورد تا بخته و کار آزموده شوید. پس نگران نشوید و به جای آن مشکلاتتان را ریشه‌یابی کنید و آن را یک‌به‌یک حل کنید و پیش روید. ام‌ال‌بهاء روحیه خانم در این خصوص بیان مناسبی دارند:

" مردان بزرگ‌آثانی هستند که هر چیز را به همان عظمتی که دارا هست مشاهده می‌نمایند و ناتوانان خود را در شبکه جزئیات لایثمن ولایغنی گیر می‌اندازند. " (۴۶)

— ببخشید و فراموش‌کنید:

دنیای اندیشه خود را وسعت دهید از انتقاد مضر بپرهیزید و فراموش‌کنید نارضایتی و ناهم‌رادی‌های مکرر سلامت روانی انسان را به خطر می‌اندازد. بگذارید امید به موفقیت پیشینه اقدامات شما و همسران باشد.

هر کس بنا بر برداشتها و تلقی‌های خود به قضاوت می‌نشیند به برداشتها و تلقی‌های همسران نزدیک‌شوید و نگذارید اختلافات جزئی قلوب شما را دور و مکرر سازد. حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند:

" دیگر اینکه باید با یکدیگر در نهایت‌الفت و محبت باشید. بهیچوجه از یکدیگر دور و مکرر نگردید... اگر از یکی قصوری به ظهور رسد دیگران عفو کنند و به روی او نیاورند آنوقت خدا هم از قصور آنها چشم خواهد پوشید انسان باید متین باشد نه مثل کاهی که به هر هوایی برطرف‌شود بلکه باید مثل جبل‌راسخ مضبوط و محکم باشد. " (۴۷)

کوشش کنید تا مسائل را برای یکدیگر توضیح دهید. اگر روزی احساس کنید که نمی توانید حرف خود را به راحتی بزنید و یا بر این باور باشید که همسرتان به حرف شما بدقت گوش نخواهد داد و حال شما را درک نخواهد کرد باید حتماً در پی رفع مشکل برآیید زیرا ممکن است این احساس مقدمه شکاف غم انگیزی در روابط باشد حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" هر گاه بغلت پیش آمدی رنجشی از یکدیگر حاصل نمودند نباید آن را در دل نگاهدارند بلکه بالطبع باید آن را برای یکدیگر شرح و توضیح دهند و کوشش کنند هر چه زودتر این نفاق و کدورت برطرف شود." (۴۸)

خطایای یکدیگر را با محبت و بزرگواری ببخشید و فراموش کنید و آن را به رخ هم نکشید و سابقه منفی نسازید به فرموده حضرت عبدالبهاء اشکالات یکدیگر را تا جایی که ممکن است ستر نمایید و محرمانه و مشفقانه به یکدیگر یادآوری نمایید و یا تذکر دهید. صبور باشید که :

" اِنَّمَا يُؤْفَى الصَّابِرُونَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ " (۴۹)

عذرخواهی نشانه بزرگواری است حضرت ولی امرالله می فرمایند:

" بخاطر حضرت مولی الوری آنها بایستی همیشه آماده باشند که خطاهای یکدیگر را ببخشند و برای سخنان درشتی که ادا کرده اند معذرت بخواهند." (۵۰)

مسوء ولیت و عواقب اشتباهی را که مرتکب شده اید بپذیرید و

آماده باشید بخاطر آن عذرخواهی کنید یک عذرخواهی ساده می تواند به خیلی از جر و بحثهای بی فایده خاتمه دهد زیرا اغلب موارد آنچه ما را آزار می دهد آنست که احساس می کنیم مورد ظلم و بی انصافی قرار گرفته ایم اینست که بمحض عذرخواهی این احساس را از دست می دهیم و قادر خواهیم بود ببخشیم و فراموش کنیم.

- مستقل باشید:

زوجهای جوان غالباً خود را به خانواده های پدري وابسته و نیازمند می دانند و از والدین و نزدیکان انتظار همراهی و مساعدت دارند. این امر نه تنها فایده کلی ندارد بلکه در غالب موارد مضر است. شما زندگی مستقلی تشکیل داده اید و ضروریات این استقلال نیز برایتان فراهم آمده است ممکن است در نظر اول اداره یک زندگی مستقل کار دشواری باشد و رفت و آمدهای مکرر و طلب کمک و مساعدت از والدین ضروری بنظر آید اما این نوع مساعدتها و رفت و آمدها باید تحت کنترل و نظم خاصی درآید و کاملاً محدود باشد.

شاید به ظاهر هیچیک از طرفین از وجود چنین ارتباطی ناراضی نباشد اما همین رفت و آمدهای زیاد استقلال شخصیت شما را به خطر می اندازد و تکیه زن و شوهر را به یکدیگر گاهی می دهد. بعلاوه دیگران را به دخالتهای مکرر در زندگی خصوصی شما وادار می کند و شما را ناچار می سازد تا از قوانین و آداب و رفت و آمدهای خانواده پدري تبعیت نمایید و امکان تأسیس یک واحد مستقل و پیشرفته تر اجتماعی را از شما سلب می کند. از جهت دیگر قسمتی از بار زندگی شما را بر دوش والدین باقی می گذارد.

برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنید ساعات کار، خدمت، مطالعه، خرید، نظافت و دید و بازدیدها را در برنامه روزانه و هفتگی خود جای دهید. شما می‌توانید برای نظافت، خرید و دید و بازدیدها روزهای معینی از هفته را در نظر بگیرید. البته اجرای چنین برنامه‌ای در ابتدا با مشکلاتی مواجه خواهید شد ولی با مداومت و تعهد به برنامه به آن عادت خواهید کرد.

- کار و پول :

کار و پول در زندگی انسانها نقشی عمده و تعیین‌کننده دارد. نوع کار، ساعات کار، ارتباطات کاری، میزان درآمد، امنیت اقتصادی خانواده و ... تأثیر مستقیم بر روحیات و روابط شما دارد مع الوصف نباید فراموش کنیم که کار و پول وسیله است و باید وسیله بماند. پول یکی از عوامل رفاه آدمی است اما هرگز تنها عامل و حتی عامل اصلی نیست زیرا اگر چنین بود مردم کشورهای ثروتمند دنیا یا ثروتمندترین مردم باید خوشبخت‌ترین آنها باشند در حالی که همه می‌دانیم چنین نیست. بیشترین میزان خودکشی، اعتیاد، فساد اخلاق و ... در کشورهای صنعتی و در میان مردم مرفه به چشم می‌خورد. امة البهائے روحیه خانمی فرمایند:

" تصور نمی‌رود چنانچه احصائیه‌ای از ازدواجها

مقرون به سعادت تهیه شود نتیجه آن حاکی از آن

باشد که امریکائیها مثلاً در امر ازدواج سعادت-

- مندتر از اهالی سیام باشند. درحقیقت این

مسأله موجب حیرت است که امر ازدواج در میان

مللی که بنظر ما عقب‌افتاده هستند بیشتر مقرون

به سعادت و خوشبختی می گردد." (۵۱)

هر چند کسب و کار در امر مبارک فرض و لازم است و حتی کار سودمندی که به نیت خدمت به دیگران انجام می گیرد در حد عبادت ارج و احترام یافته است ولی هرگز نباید همه زندگی انسان را پر کند و فرصت لازم جهت سایر امور زندگی را از کف بجرباید. آثار مبارکه بهائی مشحون از تعالیمی است که احباء را به قناعت و اعتدال در امور مادی فرا می خواند و از جاه طلبی و مال اندوزی بیزحدر می دارد چنانچه حضرت عبدالجبار می فرماید:

"قناعت در هر موردی محبوب است حتی در تجارت. مقصود سهولت معیشت است زیرا ثروت موقت است و توسعه دایره تجارت سبب پیریشانی حال و عاقبت ندارد." (۵۲)

دائمه کار خود را به اندازه ای گسترش دهید که بر راحتی از عهده برآید و آرامش فکر و آسایش جان و وجدان شما را آسیب نرساند. حضرت ولی امرالله در توفیق شرکت تجارتنی پاینده چنین می فرمایند:

"از وظایف اعضای آن مال بینی در امور و اعتدال در خرید و فروش و اجتناب از عجله و حرص و مداخله بقدر مایه و پایه از قرائن پیشرفت آن. چه اگر زیاده از قوه و سرمایه حرکتی شود کار غلبه بر اعضای شرکت نماید. با مال حال استغراق و پیریشانی روی دهد. لذا علامت پیشرفت در هر امری اینست که اعضاء بر کار و وظیفه خویش مسلط باشند نه

آنکه کار بر آنها تسلط یابد و تحمل آن مشکل
شود." (۵۳)

کار را بنحوی انتخاب کنید که فرصت مطالعه، خدمت و رسیدگی
به امور دیگر را نیز داشته باشید. بیت العدل اعظم الهی
می فرمایند:

"چه خطاست که جمیع قوی را صرفاً تأمین معیشت و
بهبود کسب و تجارت و ازدیاد ثروت و طلب راحت
نماییم و از آنچه ما را در دو جهان توانگر و
جاودان سازد غافل مانیم..." (۵۴)

فرا موش نکنید به همان اندازه که تنگدستی و فقر ممکن
است شما را خسته و آزرده نماید توسعه بیش از حد کسب و کار و
درآمد نیز ممکن است عوارض ناگواری به همراه داشته باشد. فقر
مدرسه تربیت است شما بسیاری از سجایای یکدیگر را در مواقع
سختی و بلا می شناسید و فرصت های مناسبی برای همدلی و همراهی
با یکدیگر خواهید داشت.

به اطراف خود نگاه کنید حتماً شما هم افرادی را می بینید
که با افسوس و دریغ از جوانی برباد رفته خود یاد می کنند و از
تمکن مالی خود لذتی نمی برند. با خستگی و بیماری در پایان سفر
زندگی به گذشته غم انگیز خود می اندیشند و بر این باورند که
گوهر جوانی را به جهت فقر و تنگدستی ارزان فروخته اند و عمری
را با کار و تلاش بی وقفه گذرانده و از شمره آن خود و خانواده را
محروم نموده اند تا پشتوانه ای باشد برای آینده و حال دیگر چه
فرقی می کند؟

جوانی خودتان را ارزان نفروشید. جوانی موسم قوت و قدرت و هنگام قیام و خدمت است به کیفیت کارتان بیفزایید، خلاق و مبتکر باشید و از بهترین و پیشرفته‌ترین ابزار و تکنیک در کار بهره بگیرید. در باره رشته کارتان مطالعه و تحقیق کنید. درکسب و کارتان از این شاخه به آن شاخه نپرید کار را با دقت و بررسی کافی و بر اساس استعدادها و علائق خود انتخاب کنید و با پستی و بلندیهای آغاز کار مبارزه کنید. موفقیت در هر کاری مرهون پشتکار و تمرکز و استقامت است. حضرت عبدالبهاء می فرماید:

" تا فکر انسان متفرق است ابدأ نتیجه‌ای نبخشد
ولی اگر در یک نقطه جمع شود نتایج عظیمه بخشد..." (۵۵)

تمرکز فکر، استقامت، کمال طلبی و حسن تدبیر در بستر توکل و تفویض جاذب تأییدات الهی است. فراموش نکنید کار فقط برای کسب درآمد نیست رضایت خاطر، رشد اجتماعی و روحانی، رشد عقلانی و ذهنی، کسب تجربه و مهارت، فرصت پرداختن به امور دیگر و ... از عوامل کار و کسب مفید و مناسب است.

زیر پایتان را محکم نموده ساده و متعادل زندگی کنید. همیشه مراقب حال اطرافیان خود باشید. اگر افرادی در کنار شما هستند که به شما محتاجند به یاری آنها بشتابید و به اصل موااسات متمسک باشید. اگر تمکن مالی خانواده شما و همسران تفاوت زیادی دارد بیشتر مراقب باشید چون هر دو طرف حساسیت بیشتری دارند. دقت نمایید که مبدا این حساسیت‌ها با سوء تفاهم توأم شود و به زندگی شما سرایت کند.

بخاطر تهیه لوازم منزل خودتان را در فشار زیاد قرار ندهید

و خود را در مسابقه نمایش لوازم زندگی نیندازید. حضرت بهاء الله می فرماید:

" دشمن شما چیزهای شماست که به خواهش خود آن را یافته‌اید و نگاهداشته‌اید و جان را به آن آلوده‌اید. جان برای یاد جانان است آن را پاکیزه دارید." (۵۶)

از حضرت عبدالبهاء در همین خصوص نقل است:

" از بس مردم اسیر زوائد مدنیت شده‌اند ممکن نیست انسان تدارک و تهیه کامل ببینند. هر چه می‌کوشد باز می‌بیند ناقص است و اسباب تازه‌ای پیدا شده مردم خود را به زحمت انداخته‌اند" (۵۷)

- حقوق الله و تبرعات:

در باورها و اعتقادات بهائی تأیید و برکت جایی مخصوص و ویژه دارد بر این اساس حکم الله آنست که به جهت تطهیر اموال و جلب برکات و تأییدات الهی باید حقوق الله پرداخته شود. حضرت بهاء الله می فرماید:

" امر حقوق بسیار عظیم است و علت برکت و نعمت و رفعت و عزت بوده و هست." (۵۸)

همچنین پرداخت تبرعات به هر میزان که مقدور و میسر است نیز جاذب تأییدات الهی است و باعث تذکار و موجب قطع تعلقات قلبیه به مادیات است.

فصلی با دیگران

- سالهاست که جامعه‌شناسان زبان که کار آنها تحلیل مکالمات روزانه و تأثیر آن بر روابط اشخاص است و روانشناسان اجتماعی و تحلیل گران رفتاری درصدد یافتن روشهایی برای برقراری هرچه بهتر روابط انسانی هستند اما از آنجا که غالباً شناخت صحیحی از انسان و فطرت متعالی او نداشته و جنبه‌های روحانی وجود انسان را نادیده می‌گیرند هرگز نتوانسته‌اند جهت اصلاح روابط انسانی در مقیاسی وسیع منشاء اثر و ثمری باشند اما امر مبارک متضمن عمیق‌ترین و پیشرفته‌ترین مبانی و اصول روانشناسی است که در آن عظمت، عمق، ثبات، زیباییها و نیازمندیهای وجود انسان یکجا مورد توجه قرار می‌گیرد. چنین ملاحظاتی را می‌توان در آثار مبارکه و همچنین در روش و سلوک طلعات مقدسه امر الهی بدقت و فراست دریافت.

- دوستان خود را آگاهانه انتخاب کنید:

هرگز از تأثیر عمیق دوستان و معاشرین بر شخصیت خود و خانواده‌تان غافل نباشید بهترین دوستان خود را از بین احبای مؤمن و مخلص برگزینید که درک و بینش مطلوبی از امر الهی و نظامات آن دارند و موجب توب روحانی و ایمانی شما می‌گردند حضرت عبدالبهاء می‌فرماید:

"بهائی کاملی باش، با بهائیان مشور شو.

تعالیم حضرت بهاء الله را تحصیل نما آنوقت به

هر کاری مشغول شوی مؤید خواهی بود." (۵۹)

به یاد داشته باشید تأثیر این معاشرت به میزانی است که

جمال مبارک می فرمایند :

" مَنْ أَرَادَ أَنْ يَأْتِسَ مَعَ اللَّهِ فَلْيَأْتِسْ مَعَ أَحِبَائِهِ وَ
مَنْ أَرَادَ أَنْ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ فَلْيَسْمَعْ كَلِمَاتِ
أَصْفِيائِهِ " (۶۰)

یعنی اگر اراده انس و الفت با حق داریم یا احبای او
مؤانس شویم بهمین جهت معاشرت ابرار را باید غنیمت دانست و از
دوستی و معاشرت با اشخاصی که مرتکب اعمال ناروا می شوند و کسانی
که درصدد تخفیف و تضعیف امر الهی هستند بکلی دوری نمود در این
خصوص حضرت بهاء الله می فرمایند :

" بر جمیع احباء الله لازم که از هر نفسی که راثحه
بغضا از جمال عزّ ابهی ادراک نمایند از احتراز
جویند اگرچه به کل آیات ناطق شود و به کل کتب
تمسک جویند. " (۶۱)

فراموش نکنید سلام و کلام با مطرودین روحانی بکلی ممنوع
است حضرت عبدالبهاء می فرمایند :

" انسان باید با نفوسی که بر عهد و میثاق
الهی ثابتند معاشرت نماید و با ابرار الفت
کند زیرا قرین سوء سبب می شود که سوء اخلاق
سرایت نماید نظیر مرض جذام که ممکن نیست انسان
با مجذوم الفت و معاشرت نماید و مرض جذام
سرایت نکند. این به جهت حفظ و صیانت است. " (۶۲)

به جز موارد فوق شما می توانید با جمیع اقوام و ملل
عالم به روح و ریحان معاشرت نمایید.

- به اصول امر الهی متمسک باشید:

در هیچ شرایطی اصول و تعالیم امر الهی را نادیده نگیرید. ممکن است در روابط دوستانه یا غیربهاثیان عملکرد آنان را با اصول معتقدات و موازین اخلاقی خود منطبق نیابید. استفاده از مشروبات الکلی، پوشیدن البسه نامناسب، شرب دخان و افیون و سایر رفتارهای ناپسندی که ممکن است در جمعهای غیربهاثی وجود داشته باشد بکلی یا شیم و اخلاق بهاثیان متفاد است. هرگز برای هم‌رنگی با جماعت از باورها و اعتقادات خود عدول نکنید. بخاطر داشته باشید که در همین معاشرت‌های دوستانه و در شرایط عینی و حقیقی است که دیگران قوای روحانیه و سعایای متعالیه بهاثیان را محک می‌زنند و تنها در صورت تمسک بی‌چون و چرا به اصول و موازین امریه است که نور امید در قلب آنان دمیده خواهد شد. حضرت ولی امرالله می‌فرماید:

"ما نباید طوری رفتار کنیم که دیگران ما را متعصبانگارند ولی در عین حال نبایستی از اصول و موازین دینت خود سربچی و تمرد نماییم." (۶۳)

- از تکلم بی‌فایده احتراز کنید:

ساعات با ارزش حیات را به مکالمات طولانی و بی‌نتیجه نگذرانید. حضرت بهاءالله می‌فرماید:

"از تکلم بی‌فایده احتراز کنید چه زبان ناری است افسرده و کثرت بیان سمی است هلاک‌کننده." (۶۴)

شرح و بسط خاطرات و دیدار دوستان و بحث بر سر خوراک و پوشاک و باصطلاح تعریف‌های دوستانه صرف‌نظر از اتلاف وقت ناگناه

انسان را به ورطه غیبت و بدگویی و مداخله در امور خصوصی دیگران نزدیک می سازد. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" این حرفهای دنیوی جان انسان را می گیرد خود را به امور عادی و مادی زندگی سرگرم نسازید توجه به حق داشته باشید و ناظر به امر الهی باشید." (۶۵)

هرگز با نفسی مجادله نکنید و با دلیل و برهان درصدد مجاب کردن افراد برنیایید و در مذاکره و گفتگو دیگران را محکوم نکنید. حضرت ولی امرالله می فرمایند:

" هر گاه انتقاد شدید و استعمال کلمات درشت در بین افراد جامعه بهائی در یک نقطه بروز کند چاره‌ای جز این نیست که گذشته را فراموش کنند و کلیه افراد وارد در قضیه را متقاعد سازند که صفحه جدیدی در مناسبات خود بگشایند و برای خاطر خدا و امر الهی از ذکر مطالبی که منجر به عدم تفاهم و نفاق می گردد خودداری نمایند. هر قدر یاران بیشتر وارد جر و بحث شوند و طرفین بیشتر در نظریه خویش پافشاری نمایند بطور کلی وضع وخیمتر خواهد شد." (۶۶)

- مظلومیت شاهراه محبوبیت است :

مظلومیت نسخه و دستورالعملی است که پزشک دانا جهت اصلاح روابط انسانی در دنیایی چنین مادی تجویز فرموده اند و یکی از اصول اساسی روابط اجتماعی بهائی است. هرگز با مقابله به مثل

و روشهای متداول کنونی برای باصلاح احقاق حق و یا کسب قدرت و سلطه جوئی تلاش نکنید. جزئیات و اختلافات را فراموش کنید و فقط خوبها را در خاطر نگاهدارید. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

"آنچه نیک است و بسیار مهم در یاد نگاهدارید
و هر چه جزئی است آن را قابل توجه و اعتنا
ندانید." (۶۷)

از هرگونه عملی که موجب اختلاف و کدورت است بکلی بگذرید و پیوسته به اصل وحدت متمسک باشید. تعالیم الهی به ما می آموزد که وقتی به خود می نگریم باید در جستجوی نقاط ضعف خود باشیم و وقتی به دیگران ناظریم درصدد ادراک حقایق متعالی و قابلیت های عظیم روحانی آنان برآئیم و هر یک را صورت و مثال الهی دانیم. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

"ماها باید وقتی که به خودمان نگاه می کنیم
بینیم که از خودمان ذلیل تر، خاضع تر و پست تر
کسی دیگر نیست و چون به دیگری نظر اندازیم
بینیم که از آنها کاملتر، عزیزتر و داناتر
کسی نیست." (۶۸)

و در بنیادی دیگر می فرمایند:

"خاکسار شو تا بزرگوار شوی خاضع شو تا نجم
طالع شوی." (۶۹)

از آنچه حق شخصی خود می دانید به آسانی بگذرید و از مصالح امر الهی حمایت کنید. این مفهوم عمیق مظلومیت است. ملاحظه کنید روش و سلوک مثل اعلای دیانت بهائی چگونه است:

" نگاه کن، من اگر کسی صد خلاف بکند که ضرر به شخص من راجع باشد چشمهایم برهم می نهم، با او بطور محبت سلوک می کنم به درجه ای که امر بر خود او مشتبه می شود. اگر خیانت عظمی به من کرده باشد چنان با او رفتار می نمایم که گویا امین ترین نفوس است اما اگر ضرری به امرالله رسد صبر نمی کنم ... من می خواهم تو بر اثر اقدام من مشی نمایی ." (۷۰)

— خودنمایی آفت دوستی است :

خودنمایی و خودپسندی آفت دوستی و صمیمیت است. هرگز خود را به رخ دیگران نکشید زیرا در اینصورت دیگران ناخودآگاه شما را تهدیدی برای خود می یابند و به انحاء مختلف درصدد تخفیف شما برخواهند آمد. خودنمایی که منشاء آن خودپسندی و انانیت است فضای روابط شما را مکرر نموده موجب بروز سوء تفاهم و بدبینی می شود در اینصورت صفات و سجایای پسندیده شما مجال جلوه و بروز نمی یابد و اقدامات شما فاقد تأثیر خواهد شد. حضرت عبدالبهاء می فرمایند :

" اگر کمترین شائبه هوی و هوس و خودنمایی و یا

خودپسندی در شخصی وجود داشته باشد مطمئناً

زحمات و کوشش های او بی ثمر خواهد بود و محروم

و مأیوس خواهد گردید. " (۷۱) (ترجمه)

— در محبت تابع دیگران نباشید :

به رفتار دیگران در باره خودتان زیاد اهمیت ندهید و در

محبت عمیق روحانی خود مستقیم و پابرجا باشید. نگذارید رفتار دیگران تعیین کننده روش و سلوک شما باشد زیرا در آنصورت ناچار خواهید شد که پیوسته در طرز رفتار و گفتار دیگران نکته‌سنجی کنید تا موضع آنان را نسبت به خود دریابید و بر اساس آن نحوه رفتار خود را تعیین کنید.

فراموش نکنید شما معیارهای صحیح و متینی برای روابط خود دارید. تا می‌توانید خود را به این معیارها نزدیک کنید و تنها در اینصورت است که ثبات و استحکام شخصیت شما محفوظ خواهد ماند و مورد ثقه و اعتماد دیگران قرار خواهید گرفت. بعضی از افراد احترام، محبت و روابطشان را بر اساس دریافتی که از دیگران دارند تغییر می‌دهند گاهی روابط بسیار گرم و صمیمانه و گاهی سرد و بیروح. این قبیل افراد بتدریج دچار احساسیت‌های افراطی و منفی می‌شوند و تابع احساسات متغیر دیگران در شرایط مختلف خواهند شد. اینست که حضرت ولی‌المؤمنین می‌فرماید:

" ما نباید اهمیت چندانی به روش و احساسات

دیگران نسبت به خود بدهیم. مهمترین امر ترویج

عشق و علاقه و ناچیز انگاشتن خرده‌گیریهاست

بدین ترتیب به ضعف طبیعت انسانی و نظرات خاص

و روش هیچ فرد بخصوص اهمیت فوق‌العاده داده -

نخواهد شد. " (۷۲)

- کلام شما نشانه شخصیت شماست :

در گفتار متین و موقر باشید زیرا کلام شما گویای افکار و

اندیشه و نشانه شخصیت شماست بقول استاد سخن سعدی " دو چیز
 طیره عقل است دم فرو بستن به وقت گفتن و گفتن به وقت خاموشی."
 از شوخیهای غیرمتین صرفنظر کنید و حتی در انتخاب جوک و
 لطیفه‌ها جانب ادب و اعتدال را محفوظ دارید. حضرت عبدالبهاء
 می فرمایند:

" گاهی مزاح سبب اهتزاز قلوب گردد و مورث
 انشراح صدور شود ولی مزاحی که فی الحقیقه جدی
 محض در لباس مزاحست این خوشتر و دلکشر است
 زیرا تأثیرش بیشتر." (۷۳)

یکدیگر را قوت قلب بخشید و به الطاف و عنایات الهی
 دلگرم و امیدوار کنید. اخبار خوش را زودتر منتشر کنید و در -
 رساندن اخبار ناخوشایند شتاب نداشته باشید. متین و ملایم سخن
 بگویید و در جستجوی آخرین و کوبنده‌ترین استدلالها برنیایید
 ملاحظه فرمایید که حضرت عبدالبهاء به چه نحو با افراد گفتگو
 می فرمودند:

" ... ایشان دائماً روح را زنده می فرمودند
 تنها نمی خواستند مطالبی را به مغز طرف فرو -
 کنند بلکه همه گاه در حین مفاوضه و تماس در
 جستجوی روح بودند و می خواستند جوهر و حقیقت
 هر نفسی را برون آورند و به خود او بنمایانند.
 ... کوچکترین حرکت و مختصرترین بیان و کلامشان
 و کمترین تماس و معاشرتشان تا اعماق روح اثر
 می کرد و دائماً روان مستمعین را از عالم پست

ماده به جهانهای بلند فهم و ادراکی اعلی صعود
 می بخشیدند... هرگز مجادله نمی فرمودند و ابداً
 بر سر یک کلمه نمی ایستادند. طبرفرا آزاد
 می گذاشتند. ابداً با غرور و تسلط تکلم نمی فرمودند
 بلکه بالعکس دائماً در جمیع حالات و شئون تجسیم
 عبودیت محضه بودند تعلیم می دادند اما چون
 کسی که هدیه‌ای نزد سلطانی می برد " (۷۴)

سخنان دیگران را بدقت گوش کنید اما بیش از حد تحت تأثیر
 افراد در هر درجه و مقام و با هر مسلک و مرام که باشند قرار
 نگیرید. بیت العدل اعظم الهی می فرمایند:

" یاران باید طرز استماع نظرات و عقاید دیگران
 را بیاموزند به نوعی که بیش از حد تحت تأثیر
 آن واقع نشوند و در ایمان نشان تزلزلی حاصل
 نگردد و نیز بدانند که چگونه اظهار نظر نمایند
 که بر دیگر یاران تحمیل نشود " (۷۵)

- گلایه نکنید:

در برخورد با دیگران گلایه آغاز نکنید و با ذکر سختی‌هایی
 که بر شما گذشته است آنان را ملول و غمگین نسازید. بخاطر داشته
 باشید هر کس به اندازه ظرفیت خود در زندگی بار اندوه و غمی
 بردوش دارد و شایسته نیست غمهای خود را نیز بر آنان تحمیل
 نمایم. بعضی از افراد عادت دارند در برخورد با دیگران از بی -
 مهری آنان شکوه و شکایت می نمایند و برای عدم رفت و آمد خود
 دلیل و برهان می آورند و بار مسوءولیت را بر دوش آن دیگری

می گذارند این رفتار ابداً صحیح نیست و این توضیحات بخصوص اگر تکراری باشد تأثیری نخواهد داشت .

هرگز از دیگران نزد یکدیگر گلایه نکنید زیرا بدین ترتیب بذر بدبینی و سوء تفاهم و بی اعتمادی نسبت به خود را در قلوب می پاشید . مطمئن باشید دیگران در دل قیاس به مثل می کنند و در محبت شما نسبت به خودشان هم تردید می نمایند .
- ساده و صمیمی باشید :

لباس و پوشش خود را ساده و مناسب انتخاب کنید تا در آن راحت باشید و آنها را نظیف و آراسته نگاهدارید . با استحمام کافی و استفاده از مواد ضد عرق و عطریات ملایم و مناسب خود را پیوسته شاداب و باطراوت نگاهدارید هیچ چیز ناخوشایندتر از آن نیست که بوی نامطبوع بدن و دهان و کفش و جوراب ما دیگران را آزرده سازد . البته باید دانست که بعضی از افراد نسبت به عطریات حساسیت شدید دارند در اینصورت این مشکل با نظافت کافی برطرف خواهد شد بعلاوه مراقب باشید بوی عطر و ادکلن شما موجب آزار افرادی که حساسیت دارند نشود .

طوری لباس بپوشید که بفرموده حضرت عبدالبهاء سرمشقی برای اغنیاء و آرامشی برای فقرا باشید . در هزینه های زندگی جانب اعتدال را نگاهدارید و متناسب با امکانات خود خرج کنید . برای برگزاری مهمانی ها با تحمل هزینه های سنگین و تهیه اغذیه متنوع خودتان را تحت فشار قرار ندهید بهترین مهمانی ها ساده ترین و صمیمانه ترین آنهاست . سادگی شما باعث راحتی و آرامش مهمانان شما خواهد بود . کوشش کنید قبل از هر چیز آنان

را با عواطف سرشار و محبت بی دریغ خود سیراب کنید و امور دیگر از جمله خورد و خوراک را امور فرعی بدانید بگذارید دیگران از همنشینی با شما اثر و ثمر پایداری بردارند و ساعات مفید و موءثری داشته باشند. حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" مهمانی به محبت الله خوب است، جمیع اینها را

مهمانی های خلق بی نتیجه است موقتاً خوب است

ولی بالنتیجه ثمر ندارد. " (۷۶)

وقتی اشکال و اختلاف نظری پیش می آید بدنیا ل یک مقصر نباشید

اگر هر دو طرف خود را تا اندازه ای مقصر بدانید سهم هر یک کمتر

شده و آسانتر می توانید به هم نزدیک شوید. اگر با گفتگوی

صمیمانه و دوستانه به نتیجه نمی رسید یک راه دیگر هم دارید.

زمان مرهم زخمها و حلال بسیاری از مشکلات است مدتی صبر کنید و به

کمک دعا و تفکر و در نهایت خلوص مترصد فرصتی مناسب برای رفع

مشکلات باشید.

— خدمت :

خدمت به معنای مشارکت در انجام امور امری در جهت استقرار

ملکوت الهی بر بیض زمین است. شما می توانید توانائیهای خود

را بسنجید و متناسب با آن در انجام امور امری سهمی لایق برعهده

گیرید. قبول خدمت مقدمه رشد و بلوغ روحانی هر انسانی است زیرا

خدمت قبول بلاشرط مسوءولیت و مشارکت فعال در انجام امور جامعه

است. از طریق خدمات امری شما می توانید خود را با نظام اداری

و مناسبات روحانی امر الهی نزدیک و مرتبط نموده مآلاً در آن مستغرق

گردید. همان نظامی که دارای قوه قدسیه الهی و کافل سعادت نوع

انسان است. شما می توانید در مسیر خدمات امریه روح و جان یعنی استعدادها و قابلیت های مادی و روحانی خود را بکار گرفته از طریق مجاهده و کوشش با سستی و رخوت طبیعی مبارزه کنید. در مسیر خدمات امریه می توانید اصول همزیستی روحانی و مشورت بهائی را بیاموزید و به تصمیم گیری در امور جامعه ای که در آن زندگی می کنید پردازید. از طریق خدمات امریه می توانید حس احترام متقابل و ادب و فروتنی و گذشت و اغماض را در خود تقویت نمایید و به مقام عبودیت محضه فائز گردید حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" ذات احدیتش مقدس از عبودیت عالم بشریت است
و غنی از رقیّت مادون است پس باید به عبودیت
بندگانش پرداخت که عین عبودیت اوست. " (۷۷)

از این طریق با افراد زیادی آشنا می شوید و قادر خواهید بود صفات و سجایای برجسته یکدیگر را شناسائی نموده به دیگران نزدیک تر شوید. بی تردید بهترین زمینه برای شناخت افراد بخصوص در مسیر انتخاب همسر عرصه های خدمات امریه است. حضرت ولی امرالله تشکیلات بهائی را چون آب و فرد بهائی را چون ماهی دانسته اند. پس اوقات خود را بین کار و خدمت تقسیم کنید حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

" حالا من لِم خدمت را به تو می گویم. اوقات
خود را با خدا تقسیم کن نصف روز در تلاش معاش
و تأمین زندگی مادی و شء و ن ظاهری صرف کن و
نصف دیگر را در کسب فضائل اخلاقی و خدمت به

بعضی از جوانان به منظور تهیه و تدارک ازدواج و در آستانه قبول مسء ولیت اداره زندگی بتدریج از خدمات خود می کاهند و تا مدتها سهمی فعال برعهده نمی گیرند و چه بسا از گردونه خدمات خارج می شوند و جنین استدلال می نمایند که چند سالی بیشتر کار کنیم تا باصلاح پشت خود را ببندیم و ضروریات زندگی را فراهم آوریم این امر مطمئناً صحیح نیست بلکه درست در همین سنوات زندگی است که به تجربه خدمات روحانی بیش از همیشه نیاز دارید و همچنین می توانید از طریق صرف قوای جوانی و اقدامات پرشرو- شور روحانی وظیفه و مسء ولیت روحانی خود را در قبال امر مبارک به انجام رسانید .

زن و شوهر هر دو باید همدوش و همقدم در خدمات امریه مشارکت نمایند و یکدیگر را قوت قلب بخشند و یاری و مدد رسانند . ممکن است در شرایطی حجم خدمات یکی از زوجین ضرورتاً بیشتر باشد و یا یکی از آنها مصدر خدمات حساس و سنگین گردد در اینجایی است همسر مخلص وفادار باید در خدمات او قرار گیرد تا بتواند با خیالی فارغ و روحی مستبشر به وظیفه روحانی خود عمل نماید . نباید تصور کنیم که خدمات ما باید عنوان و نام و نشانی داشته باشد . اصل ، انجام امور ضروری امرالله است . همه باید توانائیها خود را به خدمت گیریم و ضرورت امر را ملاحظه نماییم . تعیین عرصه خدمت هر یک از ما برعهده مسء ولین جامعه بر اساس نظام بهائی است . لهذا اگر همسر شما باید وقت بیشتری را به خدمات اختصاص دهد شاکر و صبور باشید . مسء ولت های او را در خانواده

در حد امکان تقبل نمایید و از خواسته‌های شخصی بگذرید. بگذارید خانه شما محل اجتماعات بهائی و مرکز رفت و آمد یاران باشد. بیت‌العدل اعظم الهی در این خصوص می‌فرماید:

" لهذا اهل بهاء در دام ارباب بی مروت دنیا نیفتند و به قناعت و اعتدال پردازند و خانه و کاشانه خویش را در نهایت دلگشائی و بساطت محل تردد جمع موءمنان و تشکیل محافل یاران و مرکز انتشار امر رحمن و کانون محبت حضرت یزدان سازند بنحوی که هر صنف از نفوس از رئیس و مرئوس از ورود به خانه و کاشانه آنان رعب یا استیحاش نیابد و از معاشرت به روح و ریحان بازنماند. " (۷۹)

بخاطر داشته‌باشید اجر خدماتی که زوجین برعهده دارند متعلق به خانواده و اولاد و احفادشان نیز هست و تأثیر و برکت آن در نسل آنان جاری خواهد شد پس پیوسته مشوق، هادی، ظهیر و نصیر یکدیگر باشید.

— مطالعه کنید:

دنیای امروز دنیای پیچیده اطلاعات و علم و دانش است. انسان در زمینه‌های ضروری محتاج به دریافت آخرین دانستنیهای علمی و فنی است. امروزه دیگر حتی افراد تحصیلکرده چنانچه اطلاعات خود را زنده و تازه نگه ندارند بزودی حتی در رشته تخصصی خودشان بیسواد بوده فاقد علم و دانش کافی برای مواجهه با مسائل روز خواهند شد. بعبارت دیگر انسان هرگز در یک موضع

نمی ماند حفظ وضع موجود مطمئناً مفهوم دیگری از رکود و عقب-ماندگی است. اگر انسان در حال ترقی و پیشرفت نباشد در حال سقوط و تدنی است زیرا زمان می گذرد و رشد و ترقی زه آورد گذر زمان است. حضرت عبدالیهاء می فرماید:

"بدان که شیئی موجود در مقامی توقف ننماید

یعنی جمیع اشیاء متحرک است هر شیئی از اشیاء

یا رو به نمو است یا رو به دنو" (۸۰)

پس مطالعه منظم و مستمر را جزئی از برنامه روزانه خود بدانید. بهتر است در یکی از رشته های علوم که مورد علاقه شماست مطالعات خود را گسترش دهید همچنین مطالعات امریه را هر روز دنبال کنید تا بتوانید آراء و افکار جاری زمان را دریابید و با تعالیم الهیه، نزدیک سازید.

اگر همسران اهل مطالعه نیستند او را با معرفی منابع مناسب و به روشهای مختلف تشویق و تحریض به مطالعه نمایید توجه داشته باشید مطالعه منظم یکی از زوجین و عدم مطالعه دیگری اگر هم در ابتدا مهم بنظر نیاید ولی در دراز مدت منجر به ایجاد شکاف عمیقی در افکار و اندیشه های آنان خواهد بود و اختلاف سطح فکری و دانش و بینشی که بتدریج بوجود خواهد آمد علائق آنان را جدا نموده همین امر می تواند مبنای اختلافات بسیاری در زندگی باشد. لهذا برنامه کلاسها و مطالعات خود را حتی الامکان نزدیک به یکدیگر انتخاب کنید و آموخته ها و یافته های خود را به یکدیگر یکدیگر بازگو کنید. علاوه بر این مطالعه را به همسران خود بهتر است از آنچه می خوانید خلاصه نویسی یا یادداشت برداری

کنید و سپس در حد امکان یادداشتهای یکدیگر را بخوانید و در -
 باره نکات مهم آن گفتگو کنید.

و در خاتمه این بیان مبارک حضرت عبدالبهاء را بعنوان
 حسن ختام زیبایین مقال می نمایم:

" انسان باید دایره اطلاعاتش وسیع باشد و در -
 هر حال طلب آگاهی نماید و هر چه بنوشد تشنه تر
 شود نه آنکه به یک جرعه اظهار استغناء کند." (۸۱)

پیروز و سربلند باشید

کتابنامه

- ۱ - هدیه ازدواج صفحه ۱۴
- ۲ - همان مأخذ صفحه ۲۱
- ۳ - همان مأخذ صفحات ۱۷ - ۱۶
- ۴ - آهنگ بدیع سال دهم شماره دوم و سوم صفحه ۲۰
- ۵ - هدیه ازدواج صفحه ۱۷
- ۶ - همان مأخذ صفحه ۱۵
- ۷ - بدایع الآثار جلد دوم صفحه ۳۰۹
- ۸ - کتاب مستطاب اقدس
- ۹ - هدیه ازدواج صفحه ۱۷
- ۱۰ - امر و خلق جلد سوم صفحه ۵۶
- ۱۱ - اخلاق بهائی صفحه ۲۲۵
- ۱۲ - کتاب مستطاب اقدس
- ۱۳ - حیات بهائی صفحه ۴۳
- ۱۴ - مکاتیب عبدالبهاء جلد سوم صفحه ۳۷۰
- ۱۵ - توفیق منیع ۱۳ دسامبر ۱۹۴۰
- ۱۶ - همان مأخذ
- ۱۷ - گنجینه حدود و احکام صفحه ۱۶۶
- ۱۸ - مجموعه اشراقات - لوح طرازات - طراز پنجم صفحه ۱۵۳
- ۱۹ - جزوه نمونه حیات بهائی صفحه ۱۱
- ۲۰ - هدیه ازدواج صفحه ۱۹
- ۲۱ - مائده آسمانی جلد نهم صفحه ۲۷
- ۲۲ - آهنگ بدیع سال ۳۲ شماره ۳۴۵

- ۲۳ - مجموعه الواح مبارکه چاپ مصر صفحه ۳۳۹
- ۲۴ - ادعیه حضرت محبوب صفحه ۴۰۹
- ۲۵ - حیات بهائی صفحات ۸۹ - ۸۸
- ۲۶ - عالم بهائی جلد دوم صفحه ۵۰ - ترجمه
- ۲۷ - بدایع الآثار جلد دوم صفحه ۱۱۹
- ۲۸ - خاطرات حبیب جلد دوم صفحه ۲۴۲
- ۲۹ - هدیه ازدواج صفحات ۲۰ - ۱۹
- ۳۰ - همان ماخذ صفحه ۲۱
- ۳۱ - خاطرات حبیب جلد دوم صفحه ۲۵۰
- ۳۲ - امر و خلق جلد سوم صفحه ۹۸
- ۳۳ - امر و خلق جلد سوم صفحه ۱۵۰
- ۳۴ - هدیه ازدواج صفحات ۱۹ - ۱۸
- ۳۵ - مجموعه آثار مبارکه در باره تربیت بهائی صفحه ۹۷
- ۳۶ - مجموعه الواح مبارکه چاپ مصر لوح قناع صفحه ۷۸
- ۳۷ - مائده آسمانی جلد سوم صفحه ۸
- ۳۸ - خاطرات نه ساله عکا صفحات ۵۵۴ - ۵۵۳
- ۳۹ - بدایع الآثار جلد اول صفحه ۲۶۸
- ۴۰ - هدیه ازدواج صفحه ۱۸
- ۴۱ - حکایت دل صفحات ۳۸۵ - ۳۸۴
- ۴۲ - مکاتیب عبدالبهاء جلد سوم صفحه ۴۹۵
- ۴۳ - هدیه ازدواج صفحه ۱۸
- ۴۴ - خصائل اهل بهاء و فرائض اصحاب شور صفحه ۵۱
- ۴۵ - اخلاق بهائی صفحه ۱۵۲

- ۴۶ - گوهر یکتا صفحه ۱۳۷
- ۴۷ - بدایع الآثار جلد دوم صفحه ۲۷۸
- ۴۸ - هدیه ازدواج صفحه ۱۸
- ۴۹ - قرآن مجید سوره زمر آیه ۱۰۰
- ۵۰ - نمونه حیات بهائی صفحه ۳۰
- ۵۱ - هدیه ازدواج صفحه ۳۲
- ۵۲ - اخلاق بهائی صفحه ۷۷
- ۵۳ - همان مأخذ صفحه ۶۸
- ۵۴ - پیام شهرالعزه ۱۴۴ بدیع - سپتامبر ۱۹۸۷
- ۵۵ - دریای دانش صفحه ۳۳
- ۵۶ - حیات بهائی صفحه ۱۹۲
- ۵۷ - بدایع الآثار جلد اول صفحه ۱۹۴
- ۵۸ - گنجینه حدود و احکام صفحه ۹۹
- ۵۹ - بدایع الآثار جلد اول صفحه ۲۰۰
- ۶۰ - کلمات مبارکه مکنونه فارسی
- ۶۱ - گنجینه حدود و احکام صفحه ۴۵۰
- ۶۲ - سطوت میثاق جلد دوم صفحه ۶۴
- ۶۳ - نمونه حیات بهائی صفحه ۳۱
- ۶۴ - کتاب مستطاب ایقان صفحه ۱۴۹
- ۶۵ - خاطرات حبیب جلد اول صفحه ۳۱۷
- ۶۶ - نمونه حیات بهائی صفحه ۴۴
- ۶۷ - بدایع الآثار جلد دوم صفحه ۲۸۲
- ۶۸ - گنجینه حدود و احکام صفحه ۳۲۶

- ۶۹ - مکاتیب عبدالبهاء جلد ۶ صفحه ۱۰۲
- ۷۰ - بدایع الاثار جلد دوم صفحه ۳۰۲
- ۷۱ - مکاتیب انگلیسی جلد اول صفحه ۴۲ (ترجمه)
- ۷۲ - نمونه حیات بهائی صفحات ۳۸ - ۳۷
- ۷۳ - خاطرات حبیب جلد اول صفحه ۶۴
- ۷۴ - درگه دوست صفحه ۴۸
- ۷۵ - دستخط مورخ ۲۷ می ۱۹۶۶
- ۷۶ - مکاتیب عبدالبهاء جلد سوم صفحه ۳۴۰
- ۷۷ - مائده آسمانی جلد ۵ صفحه ۱۵۱
- ۷۸ - آهنگ بدیع شماره ۳۳۹ سال ۳۱ صفحه ۸۳
- ۷۹ - دستخط مورخ فوریه ۱۹۸۰
- ۸۰ - مفاوضات عبدالبهاء صفحه ۱۷۶
- ۸۱ - بدایع الاثار جلد ۲ صفحه ۲۹۷

منابع

کتاب امری :

حضرت بهاء الله :

- مجموعه الواح مبارکه - باهتنام محیی الدین صبری
- کردی سنندجی کانیمشکانی - مطبعه سعادت - قاهره ،
- مصر - ۹ ذی القعدة ۱۳۳۸ = ۲۵ یولیو ۱۹۲۰ م .
- اشراقات و چند لوح دیگر
- کلمات مکنونه - موء سسه ملی مطبوعات امری - ۱۲۸ بدیع
- دریای دانش - موء سسه مطبوعات بهائی هند
- کتاب مستطاب ایقان - طبع بيمعرفة فرج الله زکی مصر -
- ۱۳۵۲ ه .

- ادعیه حضرت محبوب - طبع مصر - ۱۳۳۹ ه .

حضرت عبدالبهاء :

- مفاوضات عبدالبهاء - باهتنام لورا کلیفورد بارنسی
- امریکانیه - مطبعه بریل ، لیڈن ، هلاند - ۱۹۰۸ م .
- مکاتیب عبدالبهاء - جلد ۳ - چاپ اول - باهتنام فرج-
- الله زکی الکری - مصر - ۱۳۴۰ ه . = ۱۹۲۱ م .
- مکاتیب عبدالبهاء - جلد ۶ - موء سسه مطبوعات امری -
- ۱۳۳ بدیع

حضرت ولی امرالله :

- نمونه حیات بهائی - گردآوری بیت العدل اعظم الهی -
- موء سسه ملی مطبوعات امری - ۱۳۰ بدیع

بیت العدل اعظم الهی :

- مجموعه آثار مبارکه در باره تربیت بهائی - تنظیم شده
از طرف دائره مطالعه نصوص و الواح بیت العدل اعظم
الهی - مرکز جهانی بهائی - اگوست ۱۹۷۶ - تدوین و ترجمه
باهتمام: نصرالله مودت - مؤسسه ملی مطبوعات امری -
۱۳۵ بدیع

- جزوه دستخطها - جلد ۲ -

پیام سپتامبر ۱۹۸۷

" ۱۰ فوریه ۱۹۸۰ "

حضرت روحیه خانم:

- گوهر یکتا - ترجمه: ایادی امرالله ابوالقاسم فیضی

اشراق خاوری ، عبدالحمید:

- گنجینه حدود و احکام - چاپ ۲ - مؤسسه ملی مطبوعات

امرئ - ۱۱۹ بدیع

- مائده آسمانی - جلد ۳ - مؤسسه ملی مطبوعات امری -

۱۲۹ بدیع

- مائده آسمانی - جلد ۹ - مؤسسه ملی مطبوعات امری -

۱۲۹ بدیع

" " " " - جلد ۵ -

۱۲۹ بدیع

زرقانی ، محمود اسمعیل:

- بدایع الاثار - جلد ۱ - مطبوعه: ایلینگنت فوتولیتتهو

پریس سانکلی استریت بمبئی - ۱۳۳۲ هـ = ۱۹۱۴ م.

- بدايع الاثار - جلد ۲ - مطبعه : كريمى پاریس - ۱۳۴۰ هجرى = ۱۹۲۱ م .
- فروتن ، على اكبر - حكایت دل - مؤسسہ ملی مطبوعات امری - ۱۳۴ بدیع
- مؤید ، حبیب - خاطرات حبیب - جلد ۲ - مؤسسہ ملی مطبوعات امری - طهران - ۱۲۹ بدیع .
- كلبي آيوز ، هوارد - درگه دوست - مترجم : ابوالقاسم فيضی - مؤسسہ ملی مطبوعات امری - ۱۲۷ بدیع .
- موقن ، امان الله - نبذهای از نصوص مبارکه درباره خصائل اهل بهاء و فرائض اصحاب شور - محفل روحانی ملی بهائیان ایران - طهران - ۱۲۸ بدیع .
- فاضل مازندرانی - امر و خلق - جلد ۳ - مؤسسہ ملی مطبوعات امری - ۱۲۸ بدیع
- فيضی ، محمدعلی - اخلاق بهائی - مؤسسہ ملی مطبوعات امری - ۱۲۸ بدیع
- سهراب ، عنایت الله - حیات بهائی - مؤسسہ ملی مطبوعات امری - ۱۲۷ بدیع
- افروخته ، یونس خان - خاطرات نه ساله -
- هدیه ازدواج - لجنه ملی جوانان
- عالم بهائی - جلد ۲
- سطوت میثاق - جلد ۲
- مکاتیب انگلیسی - جلد ۱

کتب غیرا مری :

قرآن کریم - باهتتام : حاج محمد علی علمی - انتشارات : محمد
علی علمی - چاپ افسست - ۵ خرداد ۱۳۳۷ ش .

مجلات :

آهنگ بدیع - سال ۱۰ - شماره ۲ و ۳ -

" سال ۳۱ - " ۳۳۹ -

" سال ۳۲ - " ۳۴۵ -